Tiai Kuyɛi Zãa

Yaasei tiau

1 Si tiau ihɛ̃ ɲ̀ kɔ asii ŋa iyi Jesu Kirisi í nya gbugbãa *. Ilaaɔ̃i í naa kpãa ku nyisi woo ce icɛɛ ŋa mii ŋa iyi á na ku ce bii í kɔ̃ɔsi. Nɔ Kirisi í bɛ sim amaleka wa, amu Zãa woo ce icɛɛ, ku ba n mà mii ŋau.

2 Hai ide iyi Ilaaɔ̃ í fɔ hee ku bɔ si sɛɛda iyi Jesu Kirisi í jɛ fei, mii iyi ɲ̀ yɛ fei ɲ̀ wa n jɛ sɛɛdaɛ.

3 Inɛ iyi wa cio idei waliiu ihɛ̃ do inɛ ŋa iyi à waa gbɔɔ nɔ à waa jirimaɛ, ilu inɔ didɔ̃ ŋai domi awaatiu í maai wa.

Zãa í ce igbɛ mɛɛjei inɛi Jesu ŋa fɔɔ

4-5 Amui Zãa, ɲ̀ ce ŋɛ fɔɔ, iŋɛ igbɛ mɛɛjei inɛi Jesu ŋa iyi ì wa ilɛi Azii.

Ilaaɔ̃, nŋu iyi í wɛɛ, iyi í tako í wɛɛ wo, nɔ wa naa, ku mu nŋɛ didɔ̃ do laakai ku sũ, nŋu do Jesu Kirisi do hunde mɛɛje ŋa iyi à wa si wajui kitãi bommaɛ. Jesu Kirisiu nŋui í jɛ woo jɛ sɛɛda ilu naanɛ, do inɛ sinte iyi í jĩ hai si balɛ, nɔ í jɛ amanlui amanlu ŋa.

Í bi wa nɔ í faaba wa hai si dulum du wa do njɛɛ.

6 Nɔ í tɔtɔɔ wa í jɛ ilaalu nwa, í ce wa woo weei Ilaaɔ̃ baaɛ. Amboe do gbugbã ku jɛ tɛɛ hee do ajɔ fei. Ami.

7 Wee, wa naa si kudũi ijĩ.
Nɔ ijui inɛ fei á yɔɔ,
Baa inɛ ŋa iyi à gũu à kpaa.

---

* **1:1** Jesu Kirisi í nya gbugbãa yaasei ideu ihɛ̃ á yɔkɔ ku jɛ má “si gãmɛi nŋu takaɛ”.

Dimi ikã ikãi andunya fei
Á kpata na iriɛ.
Bɛɛbɛi á ce. Ami.
8 Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ, ilu gbugbã fei,
Nŋu iyi í wɛɛ, iyi í tako í wɛɛ wo,
Nɔ nŋui wa naa í ni,
Amui ǹ jɛ sinte do iri ku kpa.

Zãa í yɛ Kirisi si kuyɛɛ

9 Amui Zãa, kpaasi nŋɛ. Anu akã iyi ǹ nɛ do Jesui
í jɔ̀ ǹ nɛ ikpɛ̃ si ijuukpã iyi iŋɛ mɔ ì waa yɛ ŋa, do si
bommai Ilaaɔ̃, do si temua. À bɔòm gungum gɔ iyi à
ya kpe Patimɔsi na idei Ilaaɔ̃ do sɛɛdai Jesu iyi ǹ wa
n jɛ.
10 Si ajɔ amaazuma gɔ Hundei Ilaaɔ̃ í naa sim, nɔ
ǹ gbɔ imu nla nla gɔ do anyim bɛi ti kãakãakĩ
11 í ni, kɔ iyi ì waa yɛ si tia, nɔ i samba tiau
bi inɛi igbɛ mɛɛjei Jesu ŋa iyi à wa si ilui Efɛɛzu,
do Simiinu, do Pɛɛgamu, do Tiatii, do Saadi, do
Filadɛɛfi, do Laodisee.
12 Iyi ǹ sinda ǹ cɔ inɛ iyi wa bam ide ku fɔu ŋɔi ǹ
yɛ bi ku lesi fitilai wura mɛɛje.
13 Nɔ ǹ yɛ inɛ gɔ í jɔ Amai Amanɛ wa leekĩ si aninii
bi ku lesi fitila ŋau. Wa dasi ibɔ sisɔ nɔ wa dĩ santikii
wura si gãgãɛ.
14 Iriɛ do ntoi iriɛ ŋa fei í fũuta pai pai bɛi iwu, nɔ
ijuɛ í yɛ bɛi amɛi ina.
15 Isɛɛ wa daana bɛi isɔ danya iyi à yɔ si ina à wiɛ,
nɔ imuɛ í jɔ ibai inyii tenku.
16 Wa mu andaiya mɛɛje si awɔ njɛɛ, nɔ taakuba
ilu andɛ didɔ̃ minji wa fita hai si gɛlɛɛ nɔ wajuɛ wa
daana bɛi nunui dasã.

17 Iyi ɲ̀ yɔɔ, ɲ̀ cuku si isɛɛ bɛi iku. Nɔ í lesim aWɔ
njɛɛ í ni, maà ce njo, amui ɲ̀ jɛ sinte do iri ku kpa.
18 Amui ɲ̀ jɛ ilu hunde. Ɲ̀ tako ɲ̀ ku wo amma nsɛi
ɲ̀ wɛɛ hee do ajɔ fei. Ɲ̀ nɛ yiiko si antai iku nɔ ɲ̀ wa
n mu kileei bi ku wai iku ŋa.
19 Na nŋu, kɔ iyi ì yɛ do iyi wa ce nsɛi do iyi á na
ku ce si anyiɛ.
20 Andaiya mɛɛje ŋa iyi ì yɛ si aWɔ njɛm nɔu do
bi ku lesi fitilai wura mɛɛje ŋau yaasei aŋa fei wee.
Andaiya mɛɛje ŋaui à jɛ amaleka † mɛɛje ŋa iyi à waa
mu igbɛ ŋau nɔ bi ku lesi fitila mɛɛje ŋau, akã fei
igbɛ akãi.

2

Ide iyi à sɔ̃ inɛi Jesu ŋa iyi à wa Efɛɛzu

1 Kirisi í sɔ̃m í ni, kɔa amalekai igbɛi inɛm ŋa iyi
í wa Efɛɛzu. Kɔaa i ni, inɛ iyi wa mu andaiya mɛɛje
si aWɔ njɛɛ, nɔ wa nɛ si aninii bi ku lesi fitilai wura
mɛɛje ŋau í ni,
2 ɲ̀ mà kuce nŋɛ do icɛ nŋɛ do temua iyi ì nɛ ŋa.
Ɲ̀ mà iyi i kaa yɔkɔ i temua do inɛ laalɔ ŋa. Nɔ ì cɔ
laakai inɛ ŋa iyi à waa kpe ara nŋa woo bɛ amma a
kù jɛ woo bɛ ŋa, nɔ ì nyisi iyi woo sɔ ibo ŋai.
3 Ì waa temua ŋa, nɔ ì yɛ ijuukpã na irim ŋa, i kù
nɔ i kù gbɛɛji ŋa.
4 Amma iyi ɲ̀ yɛ si ŋɛ wee, i kù bim bɛi tako má
ŋa.
5 Na nŋu, i ye gigi hai hee bii ì cuku wa ŋa, nɔ i
kpaasi idɔ i ce bɛi ì sintiò wa ŋa. Bii i kù kpaasi idɔ
ŋa, an na n so bi ku lesi fitila nŋɛ hai si agbɛɛ.

---

† **1:20** amaleka Yaasei amalekau woo bɛi.

6 Do nŋu fei, ì nɛ mii akã iyi í sĩa ŋa. Ì cé kookoosui
inɛi Nikolaiti ŋa bɛi amu takam ǹ cóo.
7 Inɛ iyi í nɛ itĩ, ku sotĩ ku gbɔ mii iyi Hundei Ilaaõ
wa sõ igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.
Inɛ iyi í jɛ igũ, an jò ku jɛ isoi jĩi ndii kuwɛɛ iyi í wa
lelei Aõ.

Ide iyi à sõ inɛi Jesu ŋa iyi à wa Simiinu

8 Kirisi í ni má, kɔa amalekai igbɛi inɛm ŋa iyi í wa
Simiinu. Kɔaa i ni, inɛ iyi í jɛ sinte do iri ku kpa, iyi
í tako í ku wo nɔ í dede má si kuwɛɛ í ni,
9 ǹ mà ijuukpã nŋɛ, nɔ ǹ mà are ku jɛ nŋɛ. Do nŋu
fei, ì jɛ ilu amani ŋa. Inɛ ŋa iyi à waa kpe ara nŋa
Zuifu amma a kù jɛ Juifu ŋa, ǹ mà laalɔ iyi à ya maa
ma ŋɛ. Inɛ ŋau inɛi igbɛi Seetam ŋai à jɛ.
10 I maà ce njo na ijuukpã iyi wa naa si ŋɛ. Seetam
á jò a dasi inɛ gɔ nŋɛ ŋa piisõɔ ku cɔ laakai nŋɛ. Aa yɛ
wahala hee ajɔ mɛɛwa ŋa. Amma i jò i leekĩ dim dim
hee i koo i kuò ŋa. Bii ì ce bɛɛbɛ ŋa an mu nŋɛ kuwɛɛ
ku jɛ riba nŋɛ.
11 Inɛ iyi í nɛ itĩ, ku sotĩ ku gbɔ mii iyi Hundei Ilaaõ
wa sõ igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.
Inɛ iyi í jɛ igũ, iku minjisiau kaa ceaa nkãma.

Ide iyi à sõ inɛi Jesu ŋa iyi à wa Pɛɛgamu

12 Kirisi í ni ma, kɔa amalekai igbɛi inɛm ŋa iyi í
wa Pɛɛgamu. Kɔaa i ni, inɛ iyi wa mu taakuba ilu
andɛ didõ minjiu í ni,
13 ǹ mà bii ì wa ŋa, Seetam nii wa jɛ bommaɛ do
gbugbã. Do nŋu fei, ì waa jirima irim ŋa, nɔ i kù
fũsi naanɛ iyi ì dasim awɔ ŋa, baa waati iyi à kpa
Antipasi, ilu naanɛ woo jɛ sɛɛdam bi tu ŋɛ bi ku wai
Seetam bɛ.

14 Amma mii iyi ɩ̀ yɛ si ŋɛ wee. Inɛ gɔ ŋa à wa si
inɔ nŋɛ iyi à waa too si ikɔi Balamu. Balamu í tako í
sɔ̃ Balaki bɛi á ce ku dasi inɛi Izirɛli ŋa kurara ku ba
a ŋɔ iŋa iyi à ceaò iwɛ̃ ŋa kuwee, nɔ a sũò abo kaafe
ŋa.
15 Bɛɛbɛ mɔi, inɛ gɔ ŋa à wa inɔ nŋɛ iyi à waa too
si ikɔi inɛi Nikolaiti ŋa.
16 Na nŋu, i kpaasi idɔ ŋa. Bii kù jɛ bɛɛbɛ, an naa
si ŋɛ bii í kɔ̃si nɔ n ce igũ do inɛ ŋau do taakuba iyi
wa fita hai si gɛlɛm.
17 Inɛ iyi í nɛ itĩ, ku sotĩ ku gbɔ mii iyi Hundei Ilaaɔ̃
wa sɔ̃ igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.

Inɛ iyi í jɛ igũ, nŋui an mua mana iyi wa manji wo.
Nɔ n muaa kuta fũfũ si bii à kɔ iri titɔ̃ɛ iyi inɛ gɔ kù
mà bii kù jɛ nŋu iyi ɩ̀ mua.

Ide iyi à sɔ̃ inɛi Jesu ŋa iyi à wa Tiatii

18 Kirisi í ni má, kɔa amalekai igbɛi inɛm ŋa iyi í
wa Tiatii. Kɔaa i ni, Amai Ilaaɔ̃ iyi ijuɛ í yɛ bɛi amɛi
ina, nɔ isɛɛ wa daana bɛi isɔ danya iyi à yɔ si ina à
wiɛ í ni,
19 ɩ̀ mà kuce nŋɛ. Nɔ ɩ̀ mà kubi nŋɛ, do naanɛ ku
dasi nŋɛ, do icɛ jiida nŋɛ, do temua nŋɛ. Ɩ̀ mà iyi
icɛi nsɛi nŋɛ í re ti tako.
20 Amma mii iyi ɩ̀ yɛ si ŋɛ wee. Ì waa temuaò abo
iyi à ya kpe Zezabɛli ŋa, nŋu iyi wa kpe araɛ walii,
nɔ ì jɔ̀ wa wa inyii itĩi woo ce icɛm ŋa do ikɔɛ ku ba
a ya maa sũò abo kaafe ŋa nɔ a ya maa ŋɔ iŋa iyi à
ceaò iwɛ̃ ŋa kuwee.
21 Ɩ̀ muaa waati ku kpaasi idɔɛ, amma kù bi ku jɔ̀
kuce laalɔɛ.

22 Na ŋɔi í ce an jɔ̀ ku sũò bɔ̃ɔ. Inɛmɔkɔ ŋa mɔ iyi à
ya maa ce sakara do nŋu, an dasi ŋa ijuukpã nla nla,
bii kù jɛ à kpaasi idɔ à jɔ̀ kuce laalɔ nŋa.
23 Si anyiɛ an kpa amaɛ ŋa. Waati bɛɛbɛ igbɛi inɛi
Jesu ŋa fei aa mà iyi ǹ mà idɔi inɛ ŋa do lasabu nŋa.
An sãa inɛ fei si bɛi kookoosuɛ í to.
24 Amma iŋɛ iyi ì gbe si ilui Tiatii, iŋɛ iyi i ù too si
ikɔ laalɔu ŋa nɔ i kù mà mii iyi inɛ gɔ ŋa à ya kpe asii
nlai Seetam, ǹ wa n sɔ̃ ŋɛ, n kaa n kã nŋɛ aso gɔ má.
25 Amma iyi ì nɛ ŋa, i muu dim dim ŋa hee n koo
n toò wa.
26-27 Inɛ iyi wa ce iyi ǹ bi hee í jɛò igũ hee kɔɔ, nŋui
an mua yiiko iyi amu takam n gba hai bi Baam. An
muaa yiikou si antai dimi fei ku maa gbã ŋa do goloi
isɔ ku cã ŋa ku lɛgɛ ŋa bɛi caka.
28 Nɔ an muaa andaiyai amɛɛjuuma.
29 Inɛ iyi í nɛ itĩ, ku sotĩ ku gbɔ mii iyi Hundei Ilaaɔ̃
wa sɔ̃ igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.

3

Ide iyi à sɔ̃ inɛi Jesu ŋa iyi à wa Saadi

1 Kirisi í ni má, kɔa amalekai igbɛi inɛm ŋa iyi í wa
Saadi. Kɔaa i ni, inɛ iyi í nɛ hunde mɛɛjei Ilaaɔ̃ ŋau
do andaiya mɛɛje ŋau í ni, ǹ mà kuce nŋɛ. Ǹ mà iyi
à waa fɔ à ni ì jɛ ilu hunde ŋa baa do iyi ì jɛ iku ŋa.
2 I jĩ hai si iri njoo ŋa nɔ i leekĩ si kuwɛɛ keeke iyi
í gbe nŋɛ ku ba i maà ku mam mam ŋa, domi ǹ yɛ
kookoosu nŋɛ kù jɛ dee dee bi Ilaaɔ̃.
3 Na nŋu, i ye gigii mii iyi à kɔ nŋɛ si do bɛi ì gbɔ
ŋa. I jirimaɛ ŋa nɔ i kpaasi idɔ nŋɛ. Bii i kù jĩ hai si
iri njoo ŋa, an na n ba ŋɛ bɛi ile. I kaa mà waati iyi
an naa si ŋɛ.

4 Do nŋu fei, inɛ gɔ ŋa à wa inɔ nŋɛ iyi a kù dasi
ara nŋa riisi, aŋai aa toom nɔ a maa dasi nyau fũfũ,
domi aŋai à jɔò.
5 Inɛ iyi í jɛ igũ, nŋui á dasi jaaɛ fũfũ bɛɛbɛ. N kaa n
kpa iriɛ si tiai kuwɛɛ pai. Si bantuma an jɛsi si wajui
Baam do amalekaɛ ŋa iyi inɛm nii.
6 Inɛ iyi í nɛ itĩ, ku sotĩ ku gbɔ mii iyi Hundei Ilaaõ
wa sõ igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.

Ide iyi à sõ inɛi Jesu ŋa iyi à wa Filadɛɛfi

7 Kirisi í ni má, kɔa amalekai igbɛi inɛm ŋa iyi í wa
Filadɛɛfi. Kɔaa i ni, inɛ iyi í jɛ inɛ kumá do ilu ntɔ, iyi
wa mu kileei ilaalu Davidi, nŋu iyi bii í cũu, inɛ gɔ
kaa cĩmboɛ, bii í nɔ í cĩmboɛ, inɛ gɔ kaa cũu, nŋui í
ni,
8 ǹ mà kuce nŋɛ. Ǹ mà iyi gbugbã nŋɛ kù la. Do
nŋu fei, ì jirima idem nɔ i kù kɔsi irim ŋa. Nŋui í jò
ǹ cĩ nŋɛ gambo iyi inɛ gɔ kaa yɔkɔ ku cĩmbo.
9 Wee an da nŋɛ inɛi igbɛi Seetam ŋa si awɔ, inɛ
ŋa iyi à waa kpe ara nŋa Zuifu amma a kù jɛ Zuifu
ŋa, iboi à waa sɔ. An jò a na bi tu ŋɛ a naa a gulɛ si
waju nŋɛ. Aŋa fei aa mà iyi ǹ bi ŋɛ.
10 Ǹ ni i temua ŋa, nɔ i jirima idem nɔu ŋa. Na ŋɔi
í jò amu mɔ an degbe ŋɛ si waatii wahala iyi wa naa
si andunya fei ku na ku cɔ laakaii inɛ ŋa.
11 An nyi wa, kaa kpɛ. Iyi ì nɛ ŋa, i muu dim dim
ŋa ku ba inɛ gɔ ku maà na ku gba ribai igũ ku jɛ nŋɛ.
12 Inɛ iyi í jɛ igũ, an jò ku jɛ sɔbe si kpasẽi Ilaaõ,
kaa fita má. An kɔ irii Ilaaõ siɛ do irii iluɛ iyi í jɛ
Zeruzalɛmu titõ iyi Ilaaõ á jò ku kita wa hai lele. Nɔ
n kɔ iri titõm siɛ.
13 Inɛ iyi í nɛ itĩ, ku sotĩ ku gbɔ mii iyi Hundei Ilaaõ
wa sõ igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.

Ide iyi à sɔ̃ inɛi Jesu ŋa iyi à wa Laodisee

14 Kirisi í ni má, kɔa amalekai igbɛi inɛm ŋa iyi í
wa Laodisee. Kɔaa i ni, inɛ iyi à ya kpe Ami, woo jɛ
sɛɛda ilu naanɛ iyi í jɛ ntɔu, nŋu iyi í jɛ icui mii iyi
Ilaaɔ̃ í taka fei í ni,
15 ǹ mà kuce nŋɛ. Ǹ mà iyi i kù tũ ŋa, i kù nɔ i kù
gbãa ŋa. Ǹ bi wo i tũ ŋa walakɔ i gbãa ŋa.
16 Amma si na iyi í jɔ̀ ì jɛ wɔɔwɔɔ ŋa, an kpɔ ŋɛ wai
hai si gɛlɛm.
17 Ì ya fɔ i ni ŋa ì jɛ ilu fia ŋa, ì ba amani ŋa, nɔ i
kù waa ce arei ngɔgɔ ŋa. Amma ǹ wa n sɔ̃ ŋɛ iyi idɔ
nŋɛ wa ce bɔ̃ɔ, ì jɛ ilu araare ŋa, do ilu are do fɛɛju
do basĩ ŋa.
18 Na ŋɔi í ce ǹ wa n mu nŋɛ bisi, i jɔ̀ i ra wura iyi
à yɔ si ina à wiɛ bi tom ŋa ku ba i jɛ ilu amani do ntɔ
ŋa. Nɔ i ra nyau fũfũ i biiò anyii ara nŋɛ ŋa ku ba i
maà maa nɛ bũmbũm ŋa nɔ anyɔ ku maà maa mu
ŋɛ. Nɔ i ra iwɔi iju i dasi iju nŋɛ ku ba i yɛ ilu ŋa.
19 Inɛ ŋa iyi ǹ bi fei, ǹ ya n kpã ŋa iju nɔ n nyisi ŋa
kpãa. Na nŋu, i hanya i kpaasi idɔ ŋa.
20 Wee ǹ wa n leekĩ andɛi ile, nɔ ǹ wa n cã gambo.
Inɛ iyi í gbɔ imum nɔ í cĩim, an lɔ bi tɛɛ, nɔ n baa ku
jɛ, nɔ awaò ka jɛ ajɔ.
21 Inɛ iyi í jɛ igũ, lafɛ̃ɛi an jɔ̀ ku bam ku buba si
kitãi bommam, si bɛi amu mɔ ǹ jɛ igũ nɔ ǹ buba do
Baam si kitãi bommaɛ.
22 Inɛ iyi í nɛ itĩ, ku sotĩ ku gbɔ mii iyi Hundei Ilaaɔ̃
wa sɔ̃ igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.

4

Ilaaɔ̃ ku tɔɔ lele

1 Si anyii nŋu bɛ, si kuyɛ ǹ yɛ gambo gɔ í cĩ lelei
Aõ.
Inɛ iyi í tako í bam ide ku fɔ wo, nŋu iyi imuɛ í yɛ
bɛi ti kãakãakĩ, í bam ide ku fɔ má í ni, gũ wa ihẽ n
nyisiɛ mii iyi á na ku naa si anyiɛ.
2 Gbakã Hundei Ilaaõ í so í nɛɛm. Nɔ lelei Aõ bɛ ǹ
yɛ kitãi bomma gɔ, inɛ gɔ wa buba si.
3 Inɛ iyi wa buba bɛu wa daanai bɛi kuta ku nɛ fia
gɔ ŋa iyi à ya kpe zasipu do saaduani. Njoi Aõ í sũ í
kaako kitãu nɔ wa daana bɛi emɛrodu.
4 Nɔ ǹ yɛ kitãi bomma kɔnfia do mɛɛ í kaako kitãi
bommau. Nɔ inɛ ngbo kɔnfia do mɛɛ wa buba si
antai kitã ŋau, à dasi nyau fũfũ do fulai wura.
5 Ŋɔi hai si kitãi bommau kuŋɔi ijĩ wa fita, do anu
ku dõ, do kulai ijĩ. Fitila mɛɛje iyi wa má í wa si
wajui kitãi bommau. Aŋai à jɛ hunde mɛɛjei Ilaaõu.
6 Si wajui kitãu dimii tenku gɔ í wa bɛ, wa daana
bɛi digi.

Mii ilu hunde mɛɛ gɔ ŋa à kaako kitãi bommau
cinga do cingaɛ, à nɛ iju bii fei anyiò waju.
7 Mii ilu hunde sinteu í yɛi bɛi muusu nla, min-
jisiau mɔ í yɛi bɛi ama kɛtɛ, mɛɛtasiau wajuɛ í yɛi bɛi
wajui amanɛ, nɔ mɛɛsiau í yɛi bɛi kungbã iyi wa fo.
8 Ilu hunde mɛɛ ŋau à nɛ ikpa mɛɛfa mɛɛfa, nɔ à
nɛ iju bii fei inɔ do waduude. À ya maa kõ iri waati
kãma fei alɛò daakɔ a maa ni,
Kumá, Kumá, Kumá,
Bɛɛbɛi Aõ Lafẽɛ ilu gbugbã fei í jɛ,
Nŋu iyi í tako í wɛɛ wo, nɔ í wɛɛ baa nsɛi, nɔ wa naa.
9 Ilu hunde ŋau à waa kõ iri à waa saabu inɛ iyi wa
buba si antai kitãi bommau, nɔ à waa fɔ idei amboeɛ
do bɛɛrɛɛ, nŋu iyi í wɛɛ do ajɔ fei.

10 Waati iyi à waa kɔ̃ iri bɛɛbɛ fei inɛ ngbo kɔnfia do
mɛɛ ŋau à ya sɛɛbataa a maa tɔɔɛi. Nɔ à ya bɔ fula nŋa
ŋai a jilɔɔ si wajui kitãi bommau a maa ni,
11 Awɔ Ilaaɔ̃, Lafɛ̃ɛ nwa,
Awɔi ì to i nɛ amboe do bɛɛrɛ do gbugbã,
Domi awɔi ì taka mii fei.
Si idɔɔbiɛi ì taka ŋa nɔ à wɛɛ.

5

Tia do Angudã

1 Ŋɔi ǹ yɛ inɛ iyi wa buba si kitãi bommau wa mu
tia gɔ iyi à ka si awɔ njɛɛ. À kɔ tiau anyiò waju, nɔ à
cǐmboɛ do sɛɛda mɛɛje.
2 Nɔ ǹ yɛ amaleka ilu gbugbã gɔ, í là do gbugbã í
ni, yooi í to ku ga sɛɛda ŋau ihɛ̃, nɔ ku fũ tiau.
3 Nɔ inɛ gɔ kù wɛɛ iyi í wa lele walakɔ ilɛ walakɔ
lɛlɛi ilɛ iyi á yɔkɔ ku cǐ tiau ku cɔ inɔɛ.
4 Ǹ kpata ntɔ ntɔ si na iyi í jɔ̀ inɛ gɔ kù wɛɛ iyi í to
ku cǐ tiau ku cɔ inɔɛ.
5 Ŋɔi inɛ akãi inɛ ngbo ŋau í sɔ̃m í ni, maà kpata.
Muusu nla iyi í fita hai si dimii Zuda, iyi í jɛ tɔkui
Davidiu í jɛ igũ, á yɔkɔ ku ga sɛɛda mɛɛje ŋau nɔ ku
fũ tiau.
6 Iyi ǹ cɔ ikpa bi kitãi bommau nɔ ǹ yɛ Angudã iyi
à ceò kuwee wo wa leekǐ anini bɛ, nɔ ilu hunde mɛɛ
do inɛ ngbo ŋau à kaakoɛ. Angudãu, í nɛ ngo mɛɛje
do iju mɛɛje iyi í jɛ hunde mɛɛjei Ilaaɔ̃ ŋa iyi í bɛ si
andunya fei.
7 Angudãu í bɔ bi inɛ iyi wa buba si antai kitãu, nɔ
í gba tiau hai si awɔ njɛɛ.
8 Iyi à naa tiau, ŋɔi ilu hunde mɛɛ ŋau do inɛ ngbo
kɔnfia do mɛɛ ŋau à sɛɛbata si wajuɛ. Aŋa fei à nɛ

mɔɔlɔ do kɔɔfui wura ŋa si bii tulare í wa. Tulareui
í jɛ kutɔɔi inɛi Ilaaɔ̃ ŋa.
9 Nɔ à kɔ̃ iri titɔ̃ gɔ à waa ni,
Awɔi ì to i gba tiau
Nɔ i ga sɛɛda ŋau,
Domi à kpaɛ wo.
Nɔ do njɛɛi ì raa Ilaaɔ̃ amanɛ ŋa
Hai si dimi fei, do fee ikã ikã fei,
Do ilɛ fei.
10 Ì tɔtɔɔ ŋa ì jɛ ilaalu nŋa,
Ì ce ŋa woo weei Ilaaɔ̃ Lafɛ̃ɛ nwa,
Nɔ aa jɛ bomma si andunyau.
11 Iyi ǹ cɔ ilu má nɔ ǹ gbɔ anui amaleka nkpɔ gɔ
ŋa, kukpɔ nŋa í to dubu nkpɔ nkpɔ. À kaako kitãi
bommau do ilu hunde ŋau do inɛ ngbo ŋau.
12 À dɔ̃ anu à waa ni,
Angudã iyi à ceò kuweeu wo í to ku ba yiiko,
Do amani, do kumà, do gbugbã,
Do bɛɛrɛ, do amboe, do saabu.
13 Nɔ ǹ gbɔ mii ilu hunde ŋa fei iyi à wa lele do ilɛ,
do si lɛlɛi ilɛ, do si inɔ inyi, andi ilu hunde iyi í wa
si andunya fei, à dɔ̃ anu à waa ni,
Inɛ iyi wa buba si kitãi bommau
Do Angudãu,
Saabu, do bɛɛrɛ, do amboe,
Do gbugbã ku jɛ tu ŋa hee do ajɔ fei.
14 Nɔ ilu hunde mɛɛ ŋau à jɛ à ni, ami. Nɔ inɛ ngbo
ŋau à gulɛ à ce kutɔɔ.

6

À ga sɛɛda mɛɛfa

1 Ŋɔi ṅ yɛ Angudãu í ga akãi sɛɛda mɛɛje ŋa iyi wa
másí tiau, nɔ ṅ gbɔ inɛ akãi ilu hunde mɛɛ ŋau í la
hee aa ni bɛi kulai ijĩi. Í ni, naa wa.
2 Iyi ṅ cɔ ilu, ŋɔi ṅ yɛ acĩ fũfũ gɔ wa naa. Inɛ iyi
wa gũu wa mu bioo, nɔ à daa si fulai amanlu. Í dasi
kpãa bɛi woo jɛ igũ iyi wa bɔ ku jɛ igũ wa má.
3 Ŋɔi Angudãu í ga sɛɛda minjisiau, nɔ ṅ gbɔ ilu
hunde minjisiau í ni, naa wa.
4 Nɔ acĩ nkpa gɔ mɔ í fita wa. Nɔ à mua inɛ iyi wa
gũu gbugbã ku dede igũ si andunya ku ba inɛ ŋa a
kpa njɛ. Nɔ à naa taakuba nla gɔ.
5 Ŋɔi Angudãu í ga sɛɛda mɛɛtasiau, nɔ ṅ gbɔ ilu
hunde mɛɛtasiau í ni, naa wa. Iyi ṅ cɔ nɔ ṅ yɛ acĩ
dũdũ gɔ wa naa. Inɛ iyi wa gũu wa mu gũa si awɔɛ.
6 Nɔ ṅ gbɔ imu gɔ hai si aninii ilu hunde mɛɛ ŋau,
í ni, jɔ̀ inɛ ŋa a ya ra bilee tongoo akã do fiai icɛi ajɔ
akã. Bɛɛbɛ mɔi fiai ɔɔzu tongoo mɛɛta á ya jɛ. Amma
jɔ̀ fiai ikpo do vɛ̃ɛ si agbɛɛ.
7 Ŋɔi Angudãu í ga sɛɛda mɛɛsiau, nɔ ṅ gbɔ ilu
hunde mɛɛsiau í ni, naa wa.
8 Ǹ cɔ ilu nɔ ṅ yɛ acĩ fũfũ fɛ̀ɛ̀fɛ̀ɛ̀ gɔ wa naa. Inɛ iyi
wa gũu, iriɛi Iku, nɔ bi ku wai iku ŋa wa tooɛ. Aŋai
à na gbugbã a kpa ikɔ akãi kukpɛ̃ mɛɛi inɛi andunya
ŋau do iŋai sako ŋa iyi à wa si ilɛu do taakuba, do
ari, do bɔ̃ɔ.
9 Si anyii nŋu, Angudãu í ga sɛɛda miusia iyi wa
másí tiau. Nɔ ṅ yɛ hundei amanɛ ŋa si icui bi
kuweeu, aŋa iyi à kpa na idei Ilaaɔ̃ do na sɛɛdai Jesu
iyi à jɛ.
10 Hunde ŋau à la à ni, Lafɛ̃ɛ kumá, ilu ntɔ, hee
waati yoomai ì waa degbe i bɛi i kiiti inɛi andunya
ŋa, i sã nŋa gbese si na iyi í jɔ̀ à kpa wa.

11 Iyi à dɔ̃ bɛɛbɛ à tã ŋɔi à daa aŋa fei si jaaɛ fũfũ,
nɔ à sɔ̃ ŋa à ni a sĩmi keeke titã hee jiai woo ce icɛ
kpaasi nŋa ŋa ku kɔ̃, aŋa iyi aa na a kpa bɛi à tako à
kpa aŋa mɔ.

12 Ǹ cɔ ilu má si waati iyi Angudãu í ga sɛɛda
mɛɛfasia iyi wa másí tiau. Nɔ ilɛ í yaya do gbugbã, nɔ
inunu í kuku inya kiti kiti bɛi acɔ dũdũ ilu sisima,
nɔ cukpa í kpã konkom bɛi njɛ.

13 Nɔ andaiya ŋa à wɔ wa hai lele bɛ́i isoi ji̇̃i iko í
ya wɔ wa waati iyi fufu nla wa ce wa yagaɛ.

14 Nɔ lele í tɔtɔɔ inya akã bɛi sɛ̃ɛ iyi à ka. Nɔ iri kuta
do gungum ŋa fei à yaya a kù wa agbɛ nŋa má.

15 Waati bɛɛbɛi amanlui andunya ŋa, do ilu ilɛ ŋa,
do ilaalui sooge ŋa, do ilu amani ŋa, do ilu gbugbã
ŋa, do inɛ fei de, aru do inɛ ŋa iyi à nɛ ara nŋa, à waa
manji si isai kuta do si afei kuta ŋa.

16 À waa dɔ̃ anu si iri kuta ŋau do si kuta ŋau à waa
ni, i cuku si wa wa, i bii wa ku ba Ilaaɔ̃ ku maà yɛ wa,
nŋu iyi wa buba si kitãi amanlu, do hai si idɔɔkɔ̃i
Angudãu.

17 I bii wa ŋa si na iyi í jɔ̀ ajɔi idɔɔkɔ̃ nla nla nŋau í
to wa. Yooi á yɔkɔ ku leekĩ si waju nŋa.

7

Inɛi Izirɛli 144.000

1 Si anyii nŋu, ǹ yɛ amaleka mɛɛ gɔ ŋa à waa leekĩ
si andunya gonta mɛɛ, à waa ganji fufui andunya
gonta mɛɛu ku ce si ilɛ do si tenku nɔ ku maà yaga
ji̇̃i gɔ.

2 Nɔ ǹ yɛ amaleka mmu gɔ wa naa hai nunui
daakɔ, wa mu nyindai Ilaaɔ̃, nŋu iyi í jɛ icui kuwɛɛ.

Nɔ í dɔ̃ anu si amaleka mɛɛ ŋa iyi Ilaaɔ̃ í mu nŋa gbugbã a cea ilɛ do tenku laalɔu,
3 í ni, i maà cea ilɛ do tenku do jɩ̃i gɔ laalɔ hee káa
cea woo ce icɛi Ilaaɔ̃ ŋa nyinda si ikpo nŋa.
4 Ŋɔi à sɔ̃m jiai inɛ ŋa iyi à cea nyindai Ilaaɔ̃ si ikpo
nŋa. À wɛɛi aŋa dubu cɩ̃ɔ do ciiji do mɛɛ (144.000)
hai si dimii inɛi Izirɛli ŋa fei.
5 Si dimii Zuda amanɛ dubu maateejii (12.000) à
cea nyinda. Bɛɛbɛ mɔi si dimii Rubɛ̃ɛ amanɛ dubu
maateejii. Si dimii Gadi amanɛ dubu maateejii.
6 Si dimii Azɛɛ amanɛ dubu maateejii. Si dimii
Nɛfitali amanɛ dubu maateejii. Si dimii Manasee
amanɛ dubu maateejii.
7 Si dimii Simeɔ̃ amanɛ dubu maateejii. Si dimii
Levi amanɛ dubu maateejii. Si dimii Isakaa amanɛ
dubu maateejii.
8 Si dimii Zabulɔ̃ɔ amanɛ dubu maateejii. Si dimii
Zozɛfu amanɛ dubu maateejii. Si dimii Bɛnzamɛɛ
amanɛ dubu maateejii. Inɛ ŋa iyi à daa si nyindau
mbɛ.

Zamaa nkpɔ nkpɔ

9 Si anyii nŋu, nɔ ɲ̀ cɔ ilu má nɔ ɲ̀ yɛ zamaa nkpɔ
nkpɔ iyi inɛ gɔ kaa yɔkɔ ku ka ŋa. À fita wa hai ilɛ fei
do si dimi fei do si fee ikã ikã fei. Aŋa fei à waa leekɩ̃
si wajui kitãu do Angudãu, à waa dasi jaaɛ fũfũ nɔ à
waa mu wuai kpakpa si awɔ nŋa.
10 À waa dɔ̃ anu à waa ni, faaba nwa wa naai hai
bi Ilaaɔ̃ Lafɛ̃ɛ nwa iyi wa buba si kitãi bommau do
hai bi Angudãu.
11 Nɔ amaleka ŋau fei à leekɩ̃ à kaako kitãi
bommau do inɛ ngbo ŋau do ilu hunde mɛɛ ŋau. À
sɛɛbata si wajui kitãu à waa tɔɔ Ilaaɔ̃

12 à ni, ami.
Kucĩ do amboe
Do kumà do saabu do bɛɛrɛ,
Do gbugbã, do yiiko,
Fei ndɛɛ ku jɛ ti Ilaaɔ̃ Lafɛ̃ɛ nwa
Hee do ajɔ fei. Ami.
13 Ŋɔi inɛ akãi inɛ ngbo ŋau í beem í ni, yoo ŋai à waa dasi jaaɛ fũfũ ŋau ihɛ̃. Hai iwoi à naa.
14 Nɔ ǹ jɛaa ǹ ni, lafɛ̃ɛm, n kù mà, awɔi aa mà. Nɔ í sɔ̃m í ni, inɛ ŋau ihɛ̃ à fita wai hai si bɔ̃nɛ nla nla. À fɔ jaaɛ nŋa ŋa à fũutaɛ do njɛi Angudãu.
15 Nŋui í jɔ̀ à waa leekĩ si wajui kitãi bommai Ilaaɔ̃ à waa tɔɔɛ dasãò idũ inɔ kpasɛ̃ɛ. Nɔ Ilaaɔ̃ á wa inɔ nŋa ku maa degbe ŋa.
16 Ari kaa kpa ŋa má hee má jɛ agbɛ, nɔ inunu kaa cã ŋa má, bɛɛbɛ mɔi inya gbãa kaa wahala ŋa ma.
17 Angudã iyi wa leekĩ bi kitãi bommau á gbã ŋa ku bɔò ŋa isɔ̃i kuwɛɛ. Ilaaɔ̃ mɔ á gbã cikãaju nŋa fei.

8

À ga sɛɛda mɛɛjesia

1 Waati iyi Angudãu í ga sɛɛda mɛɛjesiau, ilu í coko lelei Aɔ̃ zakai iju kamɛɛ kuntaa.
2 Si anyii nŋu, nɔ ǹ yɛ à na amaleka mɛɛje ŋa iyi à ya maa leekĩ si wajui Ilaaɔ̃u kãakãakĩ mɛɛje.
3 Si anyii nŋu, amaleka mmu gɔ í na í leekĩ kɔkɔi bi kuweeu, wa mu fatai wura bii à ya jo tulare. À náa tulare nkpɔ nkpɔ ku tɔtɔɔò kutɔɔi woo dasi naanɛ ŋa ku ba ku joo si antai bi kuweei wura iyi í wa si wajui kitãi bommai Ilaaɔ̃u.
4 Cuai tulareu do kutɔɔi woo dasi naanɛ ŋau í dede lele si wajui Ilaaɔ̃ hai si awɔi amalekau.

5 Ŋɔi amalekau í so fatau nɔ í bu ina hai bi
kuweeu, í dasi inɔɛ hee í kɔ̃, nɔ í nyɔɔ ilɛ bɛ. Waati
bɛɛbɛ à gbɔ kulai ijĩ do iba ŋa nɔ à yɛ kuŋɔi ijĩ do
kuyayai ilɛ.

Kãakãakĩ ŋa

6 Si anyiɛ, amaleka mɛɛje ŋa iyi à waa mu
kãakãakĩ mɛɛje ŋau, à ce sɔɔlu a fãa.
7 Amaleka sinteu í fã kãakãakĩɛ. Ŋɔi kutai ijĩ do
ina do njɛ í yɔgɛɛ si njɛ nɔ wa naa hai lele do gbugbã.
Nɔ ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai ilɛ í jo do jĩi ŋa do fɔfɔ tũtũ
ŋa fei.
8 Nɔ amaleka minjisiau í fã kãakãakĩɛ. Nɔ à nyɔ
ngɔgɔ iyi í yɛ bɛi iri kuta nla iyi wa jo si tenku. Ŋɔi
ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai tenkuu í kpɔò njɛ,
9 nɔ ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai mii ilu hunde ŋa iyi à
wa si inyiu à ku, nɔ ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai akɔi inyi
fei í ce nfe.
10 Si anyii nŋu, amaleka mɛɛtasiau í fã kãakãakĩɛ.
Ŋɔi andaiya nla gɔ iyi í ya ina bɛi jugula í cuku wa
hai lele si ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai ido do isõ ŋa.
11 Irii andaiyaui Kuro. Nɔ ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai
inyiu í ro. Iyi inɛ ŋa à mɔɔ, nkpɔ nŋa í ku si na iyi í
jɔ̀ inyiu í ro.
12 Si anyii nŋu, amaleka mɛɛsiau í fã kãakãakĩɛ.
Ŋɔi ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai inunu do ti cukpa do
ti andaiya ŋa í dũ, nɔ ikɔ akãi kukpẽ mɛɛtai inya
kumái dasã kù wɛɛ má, bɛɛbɛ mɔi ikɔ akãi kukpẽ
mɛɛtai inya kumái idũ kù wɛɛ má.
13 Iyi ǹ cɔ ilu má nɔ ǹ yɛ kungbã wa fo hee lelei
Aõ. Kungbãu wa kpata wa dõ anu hee lele wa ni,
waiyooi, iko í jɛm, iko í jɛm. Bɛirei ijuukpãi inɛi

andunya ŋa á to si waati iyi amaleka mɛɛta ŋa iyi à gbe ŋau aa fã kãakãakĩ nŋa.

9

Kãakãakĩ miusia

1 Si anyii nŋu, amaleka miusiau í fã kãakãakĩɛ. Nɔ ñ yɛ andaiya gɔ í cuku ilɛ hai lele wa. Nŋui à na kileei isa nla hai nɛ kɔɔu.
2 Andaiyau í cĩ isau nɔ cua wa fita bɛi cuai ina nla, nɔ í bii inunu í jɔ̀ inya fei í dũ.
3 Nɔ kɛtɛngbo ŋa à fita wa hai si cuau à waa tɛ ilɛ, nɔ à mu nŋa gbugbã bɛi acĩi cencee.
4 À na ŋa wooda à ni a maà bɛjɛ fɔfɔ walakɔ mii tũtũ gɔ walakɔ jĩi gɔ bii kù jɛ inɛ ŋa iyi a kù nɛ nyindai Ilaaɔ̃ si ikpo nŋa.
5 A kù na kɛtɛngbo ŋau wooda a kpaò amanɛ ŋa bii kù jɛ a kpã ŋa iju hee zakai cukpa miu. Ara kuroi ijuukpãu í mungaò bɛi bii cencee í ta amanɛ.
6 Si cukpa miuu, inɛ ŋa aa dɛdɛ iku amma a kaa ba. Aa bi aŋa a ku amma iku á sa nŋa.
7 Kɛtɛngbo ŋau à jɔ acĩ ŋa iyi à tã sɔɔlu a bɔ igũ. Ngɔgɔ í wa si iri nŋa bɛi fulai wura, nɔ waju nŋa í yɛ bɛi ti amanɛ ŋa.
8 Ntoi iri nŋa í yɛ bɛi ntoi irii inaabo ŋa nɔ inyi nŋa í yɛ bɛi ti muusu nla ŋa.
9 À bii gɛndɛ nŋa do bata ku nɛ sisima gɔ iyi bii 1i yɔɔ aa ni isɔi. Nɔ ikpa nŋa í ya maa ce iba bɛi sarɛti nkpɔ iyi acĩ ŋa à waa fa bi ku ce igũ.
10 À nɛ akpaamu ku nɛ acĩ bɛi cencee ŋa. Do akpaamu nŋau bɛi aa kpãò amanɛ ŋa iju si cukpa miuu.

11 Ilaalui kɛtɛngbo ŋaui í jɛ amaleka ilu irii isa nla
hai nɛ kɔɔu. Iriɛi í jɛ Abadɔ̃ɔ do feei Ebɛɛ. Do Gɛrɛki
mɔ à ya kpooi Apoliɔ̃, waatɔ Woo bɛjɛ.
12 Nsɛi, iyi ijuukpã sinte í lɔ í gbe ijuukpã minji gɔ
ŋa iyi aa naa má.

Kãakãakĩ mɛɛfasia

13 Ŋɔi amaleka mɛɛfasiau í fã kãakãakĩɛ. Nɔ ǹ gbɔ
ide ku fɔ gɔ hai gonta mɛɛi bi kuweei wura iyi í wa
si wajui Ilaaɔ̃.
14 Ide ku fɔu í sõ amaleka mɛɛfasia iyi wa mu
kãakãakĩu í ni, fũ amaleka mɛɛ ŋa iyi à dĩ kɔkɔi ido
nla iyi à ya kpe Efaratau.
15 Ŋɔi à fũ amaleka mɛɛ ŋau. Na adɔ̃u do cukpau
do ajɔu do isɔu bɛi amaleka ŋau à tã sɔɔlu mam mam
ku ba a kpa ikɔ akãi kukpɛ̃ mɛɛtai amanɛ ŋa.
16 A sɔ̃m jiai masa ŋau, à wɛɛi dubu minji ikɔ
dubu cĩɔ má (200.000.000).
17 Si bɛi ǹ yɛ acĩ ŋau do masa ŋau si kuyɛm wee.
À dasi batai igũ nkpa bɛi ina do boogu bɛi bulam do
igbaagba bɛi fainwita. Irii acĩ ŋau í yɛ bɛi irii muusu
nla, nɔ ina do cua do fainwita wa fita wa hai si gɛlɛ
nŋa.
18 Ikɔ akãi kukpɛ̃ mɛɛtai inɛi andunya ŋa á ku na
saabui bɔ̃nɛ mɛɛta ŋau, waatɔ ina do cua do fainwita
iyi wa fita hai si gɛlɛi acĩ ŋau.
19 Gbugbãi acĩ ŋau í wai si gɛlɛ nŋa do si akpaamu
nŋa. Akpaamuu í yɛi bɛi njo, nɔ í nɛ iri. Do nŋui à
ya kpã inɛ ŋa iju.
20 Do nŋu fei, inɛi andunya ŋa iyi à gbe a kù ku si
bɔ̃nɛu à kɔ ku kpaasi idɔ. Nɔ à kɔ ku jɔ̀ mii ŋa iyi à ce
do awɔ nŋa ku tɔɔ. À waa mɔsi inɛi inɔɔko ŋa ku tɔɔ
do iwɛ̃ ŋa iyi à ce do wura do isɔ fũfũ do isɔ danya

do kuta do jĩi ŋa, aŋa iyi a kaa yɔkɔ a gbɔ ide, a kaa nɔ a yɔkɔ a yɛ ilu, hee má jɛ a nɛ.
21 Bɛɛbɛ mɔi inɛ ŋau a kù jɔ̀ inɛ ku kpa do dobu dobu nŋa ŋa ku ce, do sakara ku ce, do ile nŋa ŋa.

10

Amaleka do tia keeke

1 Ǹ nyi ǹ yɛ amaleka ilu gbugbã gɔ má wa kita wa hai lele. Kudũi ijĩ í biiɛ bɛi jĩnɛ iyi í dasi, nɔ njoi Ilaaɔ̃ í wenwee si iriɛ, wajuɛ wa daana bɛi inunu, nɔ kutɛɛ í yɛ bɛi amɛi ina.
2 Wa mu tia keeke gɔ iyi wa cĩ si awɔɛ. Í lesi isɛ njɛɛ si antai tenku, isɛ cangaɛ mɔ si ilɛ.
3 Nɔ í dõ anu bɛi muusu nla. Iyi í dõ anu í tã ŋɔi dagba lele mɛɛje gɔ ŋa mɔ à waa dõ anu.
4 Iyi dagba lele mɛɛje ŋau à dõ anu à tã, gbakã ǹ tã sɔɔlu n kɔ ide nŋau. Amma ǹ gbɔ ide ku fɔ gɔ wa hai lele wa ni, maà ti i kɔ mii iyi dagba lele mɛɛje ŋau à fɔ. Muu si asii.
5 Ŋɔi amaleka iyi ǹ yɛ wa leekĩ si antai tenku do si ilɛu, í wu awɔ njɛɛ lele,
6 nɔ í gbasi do irii inɛ iyi í wɛɛ hee do ajɔ fei, iyi í taka lele do ilɛ do tenku do mii ndu ŋa ŋa fei. Amalekau í fɔ í ni, waati iyi í gbe kù waa sɔ má,
7 amma waati iyi amaleka mɛɛjesiau mɔ á fã kãakãakĩɛ, waati bɛɛbɛi Ilaaɔ̃ á kõ mii iyi í dasi idɔ ku ce iyi inɛ kãma kù màu, si bɛi í sõ walii woo ce icɛɛ ŋa wo.
8 Si anyii nŋu, imu iyi ǹ tako ǹ gbɔ hai leleu, í bam ide ku fɔ má í ni, koo gba tia keeke iyi wa cĩu hai si awɔi amaleka iyi wa leekĩ si antai tenku do si ilɛu.

9 Ŋɔi ǹ bɔ bi amalekau, ǹ tɔɔɛ ku nam tia keekeu.
Nɔ í sɔ̃m í ni, gba i ŋɔɔ. Á ro si inɔɛ, amma á dɔ̃i si
gɛlɛɛ bɛi nyikɔ̃.
10 Ŋɔi ǹ gba tia keekeu hai si awɔɛ, nɔ ǹ ŋɔɔ. Ntɔi,
í dɔ̃ si gɛlɛm bɛi nyikɔ̃, amma iyi ǹ muu ǹ tã, í roi
kom kom si inɔm.
11 Ŋɔi à sɔ̃m à ni, í gbe i sisi i ce walii má na inɛ
nkpɔ, do ilɛ nkpɔ, do dimi nkpɔ, do ilaalu nkpɔ.

11

Woo jɛ sɛɛda minji ŋa

1 Si anyii nŋu, inɛ gɔ í nam mii ku wã ilɛ iyi í yɛ bɛi
akpa, nɔ í sɔ̃m í ni, dede i koo i wã kpasɛ̃i Ilaaɔ̃ do bi
kuweeu, nɔ i ka inɛ ŋa iyi à waa ce kutɔɔ bɛ.
2 Amma maà wã bantumaɛ, domi à mua dimi
mmu ŋa, aŋa iyi aa tɛɛsɛ ilu kumáu si afei cukpa ciiji
do minji *.
3 Nɔ í ni nŋu á jɔ̀ woo jɛ sɛɛda minjii nŋu ŋau a
fɔ idei nŋu. Aa maa we saaki ŋa, nɔ nŋu á mu nŋa
yiiko a ceò walii si afei ajɔ dubu do cĩɔ minji do kita
† (1.260).
4 Woo jɛ sɛɛda minji ŋaui à yɛ bɛi jĩi ndii olivi
minjiu, do bi ku lesi fitila minji iyi wa leekĩ si wajui
Ilaaɔ̃ Lafɛ̃ɛi ilɛu fei.
5 Bii inɛ gɔ wa bi ku ce nŋa laalɔ, ina í ya fitai hai
si gɛlɛ nŋa ku kpa irii mbɛɛ nŋa ŋa. Bɛɛbɛi inɛ iyi wa
dɛdɛ ku ce nŋa laalɔ á kuò.
6 À nɛ gbugbã a cĩmbo lele, ijĩ ku maà rɔ si waati
iyi à waa ce walii. À nɔ à nɛ gbugbã a kpaasi inyi njɛ.

---

* **11:2** cukpa ciiji do minji waatɔ adɔ̃ mɛɛta do cukpa mɛɛfa. † **11:3** ajɔ dubu do cĩɔ do minji do kita, waatɔ adɔ̃ mɛɛta do cukpa mɛɛfa.

À nɔ à nɛ gbugbã má a naaò dimii wahala ikã ikã baa
yooma fei wa si andunya si waati iyi à bi fei.
7 Waati iyi aa jɛ sɛɛda a tã, iŋai sako gɔ á ba ŋa igũ
ku ce ku kãmia ŋa ku kpa ŋa. Iŋai sakou á fita wai
hai si isa nla hai nɛ kɔɔu.
8 Iku nŋa á maa sũi si bantumai ilu nla bii à
kpakpa Lafɛ̃ɛ nŋa si ji̇i nɔu. À nɛ a kpe iluui wo
Sodomu walakɔ Ezibiti.
9 Inɛ ŋa si dimi fei do si fee fei do si ilɛ fei aa cɔ
iku nŋa zakai ajɔ mɛɛta do bubu, a kaa jɛ a si ŋa.
10 Inɔi inɛi andunya ŋa á dõ, aa ce jingau nɔ a
sambaa njɛ amua ŋa si na iyi í jɔ̀ walii minji iyi à
tako à wahala ŋa ŋau à ku.
11 Si anyii ajɔ mɛɛta do bubuu, Ilaaõ í nyi í da nŋa
si hunde ma, nɔ à dede à leeki̇. Njo nla nlai í mu inɛ
ŋa iyi à yɛ ŋa fei.
12 Ŋɔi walii minji ŋau à gbɔ ide ku fɔ gɔ wa hai lele
wa ni, i gũ wa ihɛ̃. Nɔ à gũ lele si kudũi iji̇i ijui mbɛɛ
nŋa ŋa.
13 Bɛ gbakã nɔ ilɛ í yaya ntɔ ntɔ, nɔ ikɔ akãi kukpɛ̃
mɛɛwai iluu í cuku. Inɛ ŋa iyi à ku si kuyayai ilɛu,
kukpɔ nŋa í to amanɛ dubu mɛɛje (7.000). Zigii inɛ
ŋa iyi à gbe í da ntɔ ntɔ, nɔ à ni Ilaaõ í la.
14 Nsɛi, ijuukpã minjisiau í lɔ, wee mɛɛtasiaɛ wa
naa má.

Kãakãaki̇ mɛɛjesia

15 Si anyii nŋu, amaleka mɛɛjesiau í fã kãakãaki̇ɛ.
Ŋɔi à gbɔ anu ku dõ nla nla gɔ ŋa lelei Aõ à ni,
a sindoa Aõ Lafɛ̃ɛ nwa do inɛ iyi í cicau bommai
andunyau, nɔ a jɛ bomma hee do ajɔ fei.
16 Waati bɛɛbɛi inɛ ngbo kɔnfia do mɛɛ ŋa iyi à waa
buba si kitãi bomma si wajui Ilaaõu, à sɛɛbata à waa
tɔɔɛ

17 à waa ni,
Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ, ilu gbugbã fei,
Awɔ iyi ì wɛɛ nsɛi, ì nɔ ì wɛɛ wo,
À waa saabuɛi si na iyi í jɔ̀ ì ce icɛ do gbugbã nlaɛ.
Nɔ ì sinti bommaɛ ku jɛ.
18 Dimii andunya fei í damɔɔ.
Amma idɔɔkɔ̃ɛ í to wa.
Waati í to i kiiti iku ŋa.
Waati í nɔ í to i na walii woo ce icɛɛ ŋa riba nŋa,
Do woo dasi naanɛ ŋa do inɛ ŋa iyi à waa jirimaɛ,
Hai keekeò nlaɛ.
Waati í to i ce nfei inɛ ŋa iyi à waa ce nfei andunya.
19 Ŋɔi à cĩ kpasɛ̃i Ilaaɔ̃ iyi í wa lele nɔ à yɛ kpakoi akabuuɛ si inɔɛ. Nɔ ijĩ wa ŋɔ, nɔ à waa gbɔ iba ŋa do kulai ijĩ. Nɔ ilɛ wa yaya, nɔ kutai ijĩ ŋa à waa cuku wa do gbugbã.

12

Abo gɔ do akandama

1 Ŋɔi nyinda nla gɔ í fita lelei Aɔ̃. Inaabo gɔ í wa bɛ, nunui í jɛ ibɔɛ, nɔ wa leekĩ si cukpa nɔ wa dasi fulai andaiya maateeji.
2 Abou í nɛ asĩ, nɔ wahalai kubí do ara ku roi inɔu í jɔ̀ wa dɔ̃ anu.
3 Ŋɔi nyinda mmu gɔ í fita má lelei Aɔ̃. Akandama nkpa nla nla gɔ í wa bɛ, í nɛ iri mɛɛje do ngo mɛɛwa nɔ wa dasi fulai bomma si iriu akã fei.
4 Akandamau í wɔ ikɔ akãi kukpɛ̃ mɛɛtai andaiyai lele ŋa í nyɔ ŋa wa si ilɛ do akpaamuɛ. Nɔ í koo í leekĩ si wajui abo iyi wa bi ku bíu, ku ba ku ŋɔ amau bii í cuku wa.

5 Ŋɔi abou í bi ama inɛmɔkɔ. Amaui á gbã dimi fei
do goloi isɔ. Hee akandamau ku maa ŋɔ amau à so
à bɔòɛ bi Ilaaɔ̃, bii wa buba si kitãi bommaɛ.
6 Abou í sa í nɛ ikpa gbabua bii Ilaaɔ̃ í ceaa sɔɔlui
inya bii á wa a maa woo si afei ajɔ dubu do cĩɔ minji
do kita (1.260).
7 Ŋɔi igũ í dede lele bɛ. Misɛli do amalekaɛ ŋa à ce
igũ do akandamau do amalekaɛ ŋa.
8 Nɔ Misɛli do amalekaɛ ŋa à jɛ ŋa igũ. Nɔ à kɔ
akandamau do amalekaɛ ŋa a wa lele bɛ má.
9 Ŋɔi à nyɔ akandama nla nlau wa ilɛ.
Akandamaui í jɛ njo iyi í wɛɛ hai tako. Nŋui á
ya kpe mbirisi walakɔ Seetam. Nɔ nŋui í dĩ ijui inɛi
andunya ŋa fei. À nyɔɔ wa ilɛ do amalekaɛ ŋa ajɔ.
10 Si anyii nŋu, nɔ ǹ gbɔ ide ku fɔ nla gɔ lele í ni,
Nsɛi, waatii faabau í to wa.
Nsɛi, Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ nwa
í nyisi gbugbãɛ,
nɔ í jilɛ bommaɛ.
Nsɛi, inɛ iyi í cicau í gba inɛ ngbo ku jɛɛ,
Domi woo fɔ laalɔi inɛ nwa ŋa,
nŋu iyi í ya maa fɔ laalɔ nŋa
si wajui Ilaaɔ̃ dasãò idũ
À nyɔɔ wa hai lele.
11 Inɛ nwa ŋau à jɔɔ igũ
do saabui njɛi Angudãu
do sɛɛdai ntɔu iyi à jɛ.
A kù doo kuwɛɛ nŋa nkãma,
amma à jɛsi aŋa a ku.
12 Na nŋu, lele, jɔ̀ i wɛɛò inɔ didɔ̃,
Nɔ iŋɛ iyi ì wa lele, i wɛɛò inɔ didɔ̃ ŋa.
Amma inɔ ku fɔi í jɛ ti ilɛ,

Nɔ inɔ ku fɔi í jɛ ti tenku,
Domi Seetam í kita si ŋɛ wa
do idɔɔkɔ̃ nla nla,
Si na iyi í jɔ̀ í mà iyi
waati keekei í gbea nŋu.

13 Iyi akandamau í ba à nyɔ nŋu wa ilɛ, ŋɔi í lɔsi
ku lele abo iyi í bí ama inɛmɔkɔu.
14 Amma à na abou ikpa minjii kungbã nla ku
ba ku fo ku bɔ ikpa inya iyi Ilaaɔ̃ í ceaa sɔɔluɛu si
gbabua bii aa woo adɔ̃ mɛɛta do bubu. Tengi bɛi á
ji̇̀ò njou.
15 Ŋɔi njou í tu inyi wa hai si gɛlɛɛ, wa cã bɛi ido
nla nla si anyii abou ku ba inyiu ku jɔɔ.
16 Amma ilɛ í faaba abou, domi í là, í mɔ inyi iyi
wa fita hai si gɛlɛi akandamau wa.
17 Ŋɔi idɔi akandamau í kɔ̃ si abou ntɔ ntɔ, nɔ í bɔ
igũ ku ce do dimiɛ ŋa iyi à gbe, aŋa iyi à waa jirima
woodai Ilaaɔ̃ fei, inɛ ŋa iyi à waa leeki̇̀ dim dim si
sɛɛdai Jesu.
18 Nɔ í koo í leeki̇̀ si sãai tenku.

13

Iŋai sako iyi wa fita hai si tenku

1 Si anyii nŋu, ǹ yɛ iŋai sako gɔ wa fita wa hai inɔ
tenku. Í nɛ ngo mɛɛwa do iri mɛɛje nɔ fulai bomma
wa lesi ngo ŋau fei, nɔ si iri ŋau fei à kɔ iri laalɔ ŋa
ikã ikã iyi wa yaako Ilaaɔ̃.
2 Iŋai sako iyi ǹ yɛu í gaabu bɛi mua, nɔ kutɛɛ í nɛ
gbugbã, nɔ gɛlɛɛ í yɛ bɛi ti muusu nla. Akandamau
í so gbugbãi nŋu takaɛ í naa, do kitãi bommaɛ do
yiiko nlaɛ.

3 Iri akãi iŋai sakou í jɔ bɛi í ba kumɛɛ iyi á yɔkɔ ku
kpaa, amma kumɛɛu í tã nɔ í ba iri. Inɛi andunya ŋa
fei à waa cɔɔ do biti nɔ à waa tooɛ.
4 Aŋa fei à waa tɔɔ akandamau si na iyi í jɔ̀ í na iŋai
sakou yiikoɛ. Nɔ à waa tɔɔ iŋai sakou mɔ à waa ni,
yooi í yɛ bɛi iŋai sakou ihɛ̃. Yooi á yɔkɔ ku baa igũ
ku ce.
5 Iŋai sakou í nɛ kpãa ku tɔɔò fufu nɔ ku bu Ilaaɔ̃,
nɔ í nɛ yiiko ku ceò gbugbãɛ icɛ zakai cukpa ciiji do
minji.
6 Ŋɔi í cĩ gɛlɛɛ wa bu Ilaaɔ̃ do bi ku waɛ do inɛ ŋa
iyi à wa lele fei nɔ wa fɔ si ŋa ide laalɔ.
7 À muaa kpãa ku ce igũ do inɛi Ilaaɔ̃ ŋa nɔ ku jɛ
ŋa igũ. Nɔ à naa yiiko si dimi fei do fee fei do ilɛ baa
yooma fei.
8 Inɛi andunya fei á tɔɔɛ, waatɔ inɛ ŋa iyi Ilaaɔ̃ kù
kɔ iri nŋa si tiai kuwɛɛ hee ku maa taka andunya,
tia iyi í jɛ ti Angudã iyi à kpau.
9 Na nŋu, inɛ iyi í nɛ itĩ, ku gbɔ.
10 Inɛ iyi í nɛ piisõɔ ku bɔ, tilasi piisõɔi á bɔ. Inɛ
mɔ iyi à nɛ a kpa do taakuba, tilasi taakubai á kpaa.
Na nŋu, í sĩa woo dasi naanɛ ŋa a ya maa temua nɔ
a leekĩ si naanɛ ku dasi nŋa *.

Iŋai sako iyi wa fita hai si ilɛ

11 Si anyii nŋu, ǹ yɛ iŋai sako gɔ má wa fita wa hai
si ilɛ. Í nɛ ngo minji bɛi ngoi angudã, nɔ wa fɔ ide
bɛi akandama.

---

* **13:10** Tia nwo gɔ ŋa à ya ni, inɛ iyi í dasi kpaasiɛ piisõɔ, piisõɔi aa na a dasi nŋu mɔ. Inɛ iyi í kpa inɛ gɔ do taakuba, do taakubai aa kpa nŋu mɔ.

12 Iŋa sinteui í naa yiiko iyi í nɛ fei ku ceò icɛ si
waju ɛ. Í tilasi inɛi ilɛ ŋa a tɔɔ iŋa sinte iyi í ba kumɛɛ
iyi á yɔkɔ ku kpaa wo, nɔ í ba iriu.
13 Iŋa minjisiau bɛi í ce dobu dobu nla nla ŋa hee
í jɔ̀ ina í kita wa hai lele í naa ilɛ si wajui amanɛ ŋa.
14 Í dĩ ijui inɛi andunya ŋa do dobu dobu ŋa iyi
í ce si wajui iŋa sinte iyi í náa yiikou. Wa sɔ̃ inɛi
andunya ŋa a gbe mii iyi á jɔ iŋa sinte iyi à tako à
mɛɛ do taakuba nɔ kù kuu.
15 Iŋai ankãanyiu í ba yiiko ku mua mii iyi à gbeu
kuwɛɛ, nɔ ku fɔ ide bɛi amanɛ, ku ba ku kpa inɛ ŋa
iyi à kɔ ku tɔɔɛ fei.
16 Nɔ iŋau í tilasi inɛ fei, ilu gbugbã ŋa do hai nɛ
gbugbã ŋa, ilu fia ŋa do ilu are ŋa, aru ŋa do inɛ ŋa
iyi à nɛ ara nŋa ŋa, à ce nŋa nyinda si awɔ njɛ nŋa
walakɔ si ikpo nŋa.
17 Inɛ gɔ kù wɛɛ iyi á yɔkɔ ku ra walakɔ ku ta bii kù
nɛ nyinda iyi í jɛ irii iŋai sakou, walakɔ lambai iriɛ.
18 Iyi í sĩa ka ce si laakai wee, inɛ iyi í nɛ bisi fei í
sĩa ku mà yaasei lambai iŋai sakou. Lambaɛ, lambai
amanɛi. Jiaɛi cĩɔ mɛɛfa do kita do mɛɛfa (666).

14

Iri ku kɔ̃i inɛ ŋa iyi à faaba

1 Si anyiɛ iyi ǹ cɔ ilu nɔ ǹ yɛ Angudãu wa leekĩ
si iri kutai Siõɔ. Amanɛ dubu cĩɔ do ciiji do mɛɛ
(144.000) í wa bi tɛɛ, aŋa iyi à kɔ irii Angudãu do ti
Baaɛ si ikpo nŋa.
2 Nɔ ǹ gbɔ imu gɔ hai lele aa ni bɛi ibai iri cuui
inyi nla, walakɔ bɛi kulai ijĩi. Iba iyi ǹ gbɔu wa dõi
bɛi mɔɔlɔ iyi inɛ ŋa à waa cã.

3 Inɛ ŋau à waa leekĩ si wajui kitãi bommau, bii
ilu hunde mɛɛ ŋau do inɛ ngbo ŋau à wa. À waa kõ
iri titõ iyi inɛ gɔ kaa yɔkɔ ku mà bii kù jɛ amanɛ dubu
cĩɔ do ciiji do mɛɛ ŋau (144.000), aŋa iyi à yá hai si
andunya.
4 Inɛ ŋau, a kù sũò inaabo. À mu ara nŋa a kù mà
inaabo titã. À waa too Angudãu bii wa bɔ fei. À yá
ŋa hai si inɔi amanɛ ŋa. À yɛi bɛi amaajɛ sinte iyi à
na Ilaaõ do Angudãu.
5 Inɛ gɔ kù gbɔ ibo hai si gɛlɛ nŋa, à jɛ inɛ ŋa iyi a
kù nɛ taale.

Amaleka mɛɛta ŋa

6 Ŋɔi ǹ nyi ǹ yɛ amaleka gɔ má wa fo hee lelei Aõ.
Nŋui á sisi laabaau jiida iyi ci ya tã bi inɛi andunya
fei, si ilɛ fei, do si dimi fei, do si fee ikã ikã fei, do bi
inɛ fei.
7 Í dõ anu wa ni, i jirima Ilaaõ nɔ i naa amboe ŋa,
domi waati í to ku kiitiò inɛ fei. I tɔɔ Ilaaõ, nŋu iyi í
taka lele do ilɛ, do tenku, do isõ ŋa.
8 Amaleka minjisia gɔ wa too anyiɛ wa ni,
Babilɔni, ilu nlau, í cuku, í cuku. Nŋui í fa dimi fei
si sakara hai nɛ kɔɔɛ. Sakaraɛui í yɛ bɛi atẽ iyi wa cĩ
ŋa iju. Atẽ vẽɛui í jɛ idɔɔkõi Ilaaõ.
9 Amaleka mɛɛtasia gɔ wa too inɛ minji ŋa iyi à
cuau, nɔ í dõ anu wa ni, inɛ iyi wa tɔɔ iŋai sakou do
mii iyi í gbeu * fei, nɔ í jɔ̀ à kɔ iriɛ si ikpoɛ walakɔ si
awɔɛ,
10 nŋu mɔ á mɔ atẽ iyi í jɛ idɔɔkõi Ilaaõu. Inɛ iyi
wa ce bɛɛbɛ fei á yɛ bõnɛ si ina do fainwita si wajui
Angudãu do amaleka kumá ŋau.

---

* **14:9** mii iyi í gbeu idei mii iyi à gbe í jɔ iŋa sinteui wa fãa (cɔ Kuyɛ 13:14)

11 Cuai ina iyi á nyisi ŋa bɔ̃nɛu á dedei hee lele
hee do ajɔ fei. Inɛ ŋa iyi à waa tɔɔ iŋai sakou do mii
iyi à gbeu †, do inɛ ŋa iyi à nɛ nyindai iriɛu, a kaa nɛ
kusĩmi alɛò daakɔ.
12 Na nŋu, í sĩa woo dasi naanɛ ŋa a temua, aŋa iyi
à waa jirima woodai Ilaaɔ̃ nɔ à dasi Jesu naanɛ.
13 Si anyii nŋu, ǹ gbɔ ide ku fɔ gɔ má hai lele í ni,
kɔ iyi ihɛ̃, ilu inɔ didɔ̃ ŋai inɛ ŋa iyi aa na a ku hai
nsɛi na naanɛ iyi à dasi Lafɛ̃ɛ. Ŋɔi Hundei Ilaaɔ̃ í ni,
ntɔi, bɛɛbɛi. Aa sĩmi, domi ribai icɛ jiida nŋa á too
ŋa.

Kudai amanɛ ŋa

14 Si anyii nŋu, nɔ ǹ yɛ anduulai ijĩ gɔ, inɛ gɔ
wa buba bɛ í jɔ amai amanɛ. Wa dasi fulai wurai
amanlu si iriɛ, nɔ wa mu kɔɔma ku dɔ̃ anu gɔ.
15 Amaleka gɔ í fita wa hai kpasɛ̃i Ilaaɔ̃, nɔ í dɔ̃ anu
í sɔ̃ inɛ iyi wa buba si kudũi ijĩu í ni, so kɔɔmaɛ i mu,
domi awaatii kumu í to. Andunyau í to ku mu.
16 Ŋɔi inɛ iyi wa buba si kudũi ijĩu í dasi kɔɔmaɛ
si andunya, wa mu.
17 Amaleka gɔ í fita wa hai kpasɛ̃i Ilaaɔ̃ iyi í wa
leleu má, nŋu mɔ wa mu kɔɔma ku dɔ̃ anu gɔ.
18 Nɔ amaleka gɔ í fita wa má hai bi kuweeu, í
nɛ gbugbã si antai ina. Í la hee lele í sɔ̃ inɛ iyi wa
mu kɔɔma didɔ̃u í ni, ka rezɛ̃ɛ iyi í wasi andunya do
kɔɔmaɛ domi í jĩa.
19 Amalekau í dasi kɔɔmaɛ nɔ í kaò isoi jĩi ŋau, nɔ
í cuusi dangala bi ku fɔ̃ inyii rezɛ̃ɛ. Iyi bɛ wa nyisi
idɔɔkɔ̃i Ilaaɔ̃.

---

† **14:11** mii iyi à gbeu idei mii iyi à gbe í jɔ iŋa sinteui wa fãa (cɔ Kuyɛ 13:14)

20 À fɔ̃ isoi rezɛ̃ɛu bi ku fɔ̃ɛ anyii inɔ iluu. Nɔ hai
bi ku fɔ̃ inyii isoi jɩ̃i nɔu, njɛ í cã wa bɛ hee kusɔɛ í to
dubu akã do cɩ̃ɔ mɛɛfa ‡ (1.600) si yaasei ilɛ ku wã,
nɔ kujɩ̃i isaɛ í to gɛndɛi acɩ̃.

15

Amaleka ŋa do ijuukpãi ankãanyi

1 Si anyii nŋu, ɲ̀ yɛ nyinda gɔ má lelei Aɔ̃, í lá nɔ í
nɛ njo. Iyi ɲ̀ yɛ wee, amaleka mɛɛje gɔ ŋa à waa mu
ijuukpã mɛɛje. Aŋai à jɛ ijuukpãi ankãanyi domi si
bɛi idɔɔkɔ̃i Ilaaɔ̃ á tã.
2 Ŋɔi ɲ̀ yɛ tenku gɔ wa daana bɛi digi í yɔgɛɛ do ina.
Nɔ ɲ̀ yɛ inɛ ŋa iyi à jɛ iŋai sakou igũ do mii iyi à gbeu
* do lambai iriɛ. Inɛ ŋau à waa leekɩ̃ si antai tenkuu
à waa mu mɔɔlɔ ŋa iyi Ilaaɔ̃ í na ŋa.
3 À waa kɔ̃ irii Moizi, woo ce icɛi Ilaaɔ̃u, do ti
Angudãu †, à waa ni,
Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ, ilu gbugbã fei,
Icɛɛ í la, nɔ í jɛ maamaake.
Awɔi ì jɛ amanlui ilɛ fei.
Kpãaɛ í jɛ ntɔ, nɔ í jɛ dee dee.
4 Yooi kaa ce njoɛ, Lafɛ̃ɛ.
Yooi á kɔ ku saabu iriɛ.
Awɔ akãi ì jɛ inɛ kumá.
Inɛi ilɛ baa yooma fei á naa bi tɛɛ,
Aa na a gulɛ a tɔɔɛ,

---

‡ **14:20** dubu akã do cɩ̃ɔ mɛɛfa si yaasei ilɛ ku wã Lambau í nɛ yaase gɔ. Kusɔɛ í to kilo cɩ̃ɔ mɛɛta (300). * **15:2** mii iyi à gbeu idei mii iyi à gbe í jɔ iŋa sinteui wa fãa (cɔ Kuyɛ 13:14) † **15:3** Irii Moizii do ti Angudãu Inɛ gɔ ŋa si kuyɛ nŋa, à ya ni iri ikã ikã minjii. Inɛ gɔ ŋa mɔ à ya ni iri akãi iyi wa fɔ bɛi Ilaaɔ̃ í faaba wa na saabui Jesu Kirisi bɛi í tako í faaba inɛi Izirɛli ŋau na saabui Moizi.

Domi ì nyisi iyi kiitiɛ í jɛ dee dee.
5 Si anyii nŋu, iyi ǹ cɔ ilu nɔ ǹ yɛ à cɨ̃ kpasɛ̃i Ilaaɔ̃
iyi í wa lele, tengi bii í jɛ bi kuwai akabuuɛu.
6 Amaleka mɛɛje ŋa iyi à waa mu ijuukpã mɛɛje
ŋau à fita hai kpasɛ̃u. À waa dasi nyau fũfũ iyi wa
daana nɔ à waa dɨ̃ santikii wura si kpaka nŋa.
7 Ŋɔi inɛ akãi mii ilu hunde mɛɛ ŋau í na amaleka
mɛɛje ŋau fatai wura ara mɛɛje iyi í kɔ̃ do idɔɔkɔ̃i
Ilaaɔ̃, nŋu iyi í wɛɛ hee do ajɔ fei.
8 Nɔ kpasɛ̃u í kɔ̃ do cua iyi wa naa hai si amboei
Ilaaɔ̃ do gbugbãɛ. Inɛ gɔ kaa nɔ ku yɔkɔ ku lɔ si inɔɛ
hee ijuukpãi amaleka mɛɛje ŋau koo kpaò iri.

16

Fatai idɔɔkɔ̃i Ilaaɔ̃ ŋa

1 Ŋɔi ǹ gbɔ ide ku fɔ nla gɔ hai kpasɛ̃i Ilaaɔ̃u í sɔ̃
amaleka mɛɛje ŋau í ni, i koo i nikã idɔɔkɔ̃i Ilaaɔ̃ iyi
í wa si fata mɛɛje ŋau si ilɛ.
2 Amaleka sinteu í koo í nikã titɛɛ ilɛ. Ŋɔi dimii
ngoli kuro laalɔ gɔ í naa si inɛ ŋa iyi à nɛ nyindai
iŋai sakou nɔ à waa tɔɔ mii iyi à gbeu *.
3 Ŋɔi amaleka minjisiau mɔ í nikã titɛɛ si tenku.
Inyiu í sinda bɛi njɛi iku, nɔ mii ilu hunde baa
yooma fei í ku si inɔ inyiu.
4 Ŋɔi amaleka mɛɛtasiau mɔ í nikã titɛɛ si ido nla
ŋa do si isɔ̃ ŋa, nɔ inyi nŋa í kpaasi njɛ.
5 Nɔ ǹ gbɔ anui amaleka iyi í nɛ gbugbã si antai
inyiu í ni, awɔ Ilaaɔ̃ ì nɛ ntɔ i kiiti bɛ ihɛ̃, awɔ inɛ
kumá, awɔ iyi ì wɛɛ, ì nɔ ì wɛɛi wo.

---

* **16:2** mii iyi à gbeu idei mii iyi à gbe í jɔ iŋa sinteui wa fãa (cɔ Kuyɛ 13:14)

6 Inɛ ŋau à kpa woo dasi naanɛ ŋa do walii ŋa à
nikã njɛ nŋa, nɔ ì na ŋa njɛ a mɔ. Bɛɛbɛi à jɔò.
7 Si anyii nŋu, ǹ gbɔ ide ku fɔ gɔ má hai bi kuweeu
í ni, ntɔi Aõ Lafɛ̃ɛ ilu gbugbã fei, kiitiɛ í tɛ í jɛ ntɔ.
8 Ŋɔi amaleka mɛɛsiau mɔ í nikã titɛɛ si inunu, nɔ
inunu í ba gbugbã wa jo amanɛ ŋa do inya gbãaɛ bɛi
ina.
9 Nɔ inya gbãa nlau í jo amanɛ ŋa, nɔ à waa bu
Ilaaõ, nŋu iyi í nɛ yiiko si antai bõnɛ ŋau. Amma à
kɔ ku kpaasi idɔ a jirimaɛ.
10 Ŋɔi amaleka miusiau mɔ í nikã titɛɛ si antai
kitãi bommai iŋa buuu. Nɔ ilu í kuku si bommaɛu.
Nɔ inɛ ŋa à waa ŋɔ amɛ nŋa ŋa na ara kuro.
11 À waa bu Ilaaõ na ara kuro do ngoli nŋa ŋa,
amma à kɔ ku jò laalɔ ku ce nŋa.
12 Ŋɔi amaleka mɛɛfasiau mɔ í nikã titɛɛ si ido nla
iyi à ya kpe Efarata, nɔ í gbɛ mam mam ku mua
amanlui nunui daakɔ ŋa kpãa a kua.
13 Nɔ ǹ yɛ inɛi inɔɔko mɛɛta gɔ ŋa à kpaasi ara nŋa
bɛi kpɔlɔ, akã í fita wa hai si gɛlɛi akandamau, akã
mɔ hai si gɛlɛi iŋa buuu, mɛɛtasiau mɔ hai si gɛlɛi
walii ilu ibou.
14 Inɛi inɔɔko ŋaui à jɛ mɔcɔi Seetam ŋa iyi à waa
ce dobu dobu ŋa. Nɔ à waa bɔ bi amanlui andunya
ŋa fei a tɔtɔɔ ŋa a ce igũ si ajɔ nlai Ilaaõ ilu gbugbã
fei.
15 Ŋɔi Jesu í ni, ǹ wa n naa ku zamba ŋɛ bɛi ile. Ilu
inɔ didõi inɛ iyi wa wɔ njoo, nɔ wa dasi ǰìnɛɛ ŋa ku
ba ku maà na ku dasi kpãa bàsì ku na ku yɛ anyɔ si
bantuma.
16 Ŋɔi inɛi inɔɔko ŋau à tɔtɔɔ amanlu ŋau fei bii gɔ
iyi à ya kpe do feei Ebɛɛ Aamagedõɔ.

17 Si anyii nŋu, amaleka mɛɛjesiau mɔ í nikã titɛɛ
si fufu. Nɔ à gbɔ ide ku fɔ nla gɔ hai bi kitãi bomma
iyi í wa kpasɛ̃i Ilaaõu í ni, ide í tã.
18 Ŋɔi ijĩ í ŋɔ, nɔ à gbɔ iba ŋa do kulai ijĩ. Nɔ ilɛ í
yaya ntɔ ntɔ. Ilɛ kuyayau í caa. Dimiɛ kù ce titã hai
waati iyi à taka amanɛ ŋa.
19 Ilu nlau í kpɛ̃ ikɔ mɛɛta, nɔ ilui ilɛ fei í cuku.
Ilaaõ kù gbɛjɛ laalɔ ku cei inɛi Babilɔni ŋa ilu nlau
nɔ í nyisi ŋa idɔɔkõ nlaɛ.
20 Gungum kãma kù wa bɛ má, nɔ a kù waa yɛ iri
kuta ŋa mɔ má.
21 Ŋɔi kutai ijĩ nla nla ŋa à waa cuku si inɛ ŋa wa.
Akãɛ fei í to kilo ciiji. Nɔ à waa bu Ilaaõ na bõnɛi
kutai ijĩu, domi bõnɛu í caa.

17

Abo à ce sakara nla nla

1 Ŋɔi inɛ akãi amaleka mɛɛje ŋa iyi à waa mu fata
mɛɛje ŋau í sõm í ni, naa wa, an nyisiɛ bɛi Ilaaõ á kiiti
abo à ce sakara nlau ihɛ̃, nŋu iyi wa buba si antai
inyi nlau.
2 Abo à ce sakara nlau í dasi amanlui andunya ŋa
sakara ku ce, nɔ inɛi andunya ŋa à waa too si daa
nkpɔ nkpɔɛ hee í baa í sinda iri nŋa bɛi atɛ̃ í ya sinda
irii inɛ.
3 Ŋɔi Hundei Ilaaõ í naa sim nɔ amalekau í bɔòm
gbabua. Bɛi, ǹ yɛ abo gɔ wa buba si antai iŋai sako
nkpa gɔ. Iŋai sakou í nɛ iri mɛɛje do ngo mɛɛwa nɔ
à kɔ si araɛ fei iri laalɔ ku yaako Ilaaõ ŋa.
4 Abou wa dasi nyau nkpa jiida gɔ dimi iyi
amanlu ŋa à ya dasi, nɔ wa dasi booda ŋa iyi à ce
do wura do kuta ku nɛ fia gɔ ŋa do lɛgɛ fũfũ bii fei.

Wa mu kɔɔfui wura si awɔ si bii mii laalɔ do riisii sakara ku ceɛ wa kõ.
5 À kɔ iri gɔ si ikpoɛ, yaasei iriui í jɛ asii. Iriu wee,
Babilɔni ilu nla, iyei inaabo à ce sakarai andunya
ŋa, do iyei daa bututu fei.
6 Nɔ ǹ yɛ abou í mɔ njɛi woo dasi naanɛ ŋa do ti
inɛ ŋa iyi à kpa si na iyi í jɔ̀ à jɛ sɛɛdai Jesu, nɔ iriɛ í
sinda bɛi atẽ í ya sinda irii inɛ.

Iyi ǹ yɔɔ, ǹ biti ntɔ ntɔ.
7 Ŋɔi amalekau í sõm í ni, na mii í ce ì waa biti.
An sisiɛ asiii abou do ti iŋai sako iyi í nɛ iri mɛɛje do
ngo mɛɛwau.
8 Iŋai sako iyi ì yɛu bɛ í wɛɛ wo amma kù wɛɛ má
nsɛi. Bii í kõɔsi à fita wa hai si isa nla hai nɛ kɔɔu ku
bɔ nfe ku ce. Inɛi andunya ŋa iyi Ilaaõ kù kɔ iri nŋa
si tiai kuwɛɛ hee ku maa taka andunya, aa biti bii
à yɛ iŋai sakou má, domi í tako í wɛɛ wo amma kù
wɛɛ má nsɛi nɔ á na ku faata wa má.

9 Inɛ ku bɛi ku gbɔ yaasei ideu, í nɛ bukaatai bisi
iyi í nɛ laakai. Iri mɛɛje ŋau, aŋai à jɛ iri kuta mɛɛje
bii abou wa buba.
10 Nɔ aŋai à nyi à jɛ amanlu mɛɛje ŋau. Amanlu
miu í cuku tã, inɛ akã í wɛɛ si nsɛi, nɔ inɛ akã mɔ kù
to wa titã. Bii í na í to wa, kaa kpɛ.
11 Nɔ iŋai sako iyi í wɛɛ wo nɔ kù wɛɛ nsɛi máu,
nŋu takaɛ í jɛ ilaalu mɛɛjɔsia, nɔ í jɛ inɛ akãi amanlu
mɛɛje ŋau nɔ wa bɔ nfe ku ce.

12 Ngo mɛɛwa iyi ì yɛu, aŋai à jɛ amanlu mɛɛwa ŋa
iyi a kù jɛ bomma titã, amma aa ba yiiko a jɛ bomma
isɔ akã do iŋai sakou ajɔ.
13 Aŋa mɛɛwau fei mii akãi à waa lele, nɔ aa na
iŋai sakou gbugbã do yiiko nŋa.

14 Aa ce igũ do Angudãu, amma Angudãu á jɛ ŋa
igũ si na iyi í jɔ̀ í jɛ Lafɛ̃ɛi lafɛ̃ɛ ŋa nɔ í jɛ Amanlui
amanlu ŋa. Nɔ ilu naanɛ ŋa iyi Ilaaɔ̃ í kpe í cica, aŋaò
Angudãu aa jɛ igũ ajɔ.
15 Nɔ amalekau í sɔ̃m má í ni, inyi iyi ì yɛ abo à ce
sakarau wa buba si antaɛu bɛ, nŋui í jɛ inɛ nkpɔ iyi
wa naa hai ilɛ ikã ikã nɔ à waa fɔ fee ikã ikã.
16 Ngo mɛɛwa iyi ì yɛu bɛ do iŋai sakou, aa cé abo
à ce sakarau. Aa so mii iyi í nɛ fei nɔ a jɔ̀ɔ basĩ. Aa
ŋɔ iŋaɛ nɔ a joo ina mam mam.
17 Aa ce bɛɛbɛi si na iyi í jɔ̀ Ilaaɔ̃ í jɔ̀ à ce idɔɔbiɛ.
Bɛɛbɛi à ce anu akã ku ba a so yiikoi amanlu nŋa a
na iŋai sakou. Aa maa jirima iŋai sakoui hee idei
Ilaaɔ̃ koo ceò.
18 Abo iyi ì yɛu, nŋui í jɛ ilu nla iyi í nɛ gbugbã si
amanlui ilɛ fei.

18

Kucukui Babilɔni ilu nlau

1 Si anyii nŋu ǹ yɛ amaleka mmu gɔ wa kita wa
hai lele. Í nɛ yiiko nla nla, nɔ amboeɛ wa daana bari
bari wa má inya si andunya fei.
2 Í dɔ̃ anu í ni, Babilɔni ilu nlau, í cuku, í cuku.
Nsɛi í baa í jɛ bii ku wai zĩi ŋa do bii ku manjii inɛi
inɔɔko baa yooma fei. Yɛi laalɔ do yɛi sãmi fei í wa
bɛ.
3 À jɔ̀ iluu í cuku si na iyi í jɔ̀ dimi fei í dasi sakaraɛ
ku ce. Sakaraɛui í yɛ bɛi atɛ̃ iyi wa cĩ ŋa iju. Í dasi
amanlui andunya ŋa sakara ku ce do nŋu takaɛ ajɔ,
nɔ woo nya sĩai andunya ŋa à ce fia na amani nlaɛu.
4 Ŋɔi ǹ gbɔ ide ku fɔ gɔ má hai lele í ni, iŋɛ inɛm
ŋa, i fita wa hai inɔ iluu, ku ba i maà na i nɛ ikpɛ̃ si
dulum dɛɛ nɔ bɔ̃nɛ ŋa iyi á baa ku maà ba ŋɛ,

5 domi dulum dɛɛu í kã hee lele, nɔ Ilaaɔ̃ kù gbɛjɛ
laalɔ ŋa iyi í ce.
6 Bɛi í cea inɛ ŋa, i sãa bɛɛbɛ isɛ gbeeji. Wahala iyi
í dasi inɛ ŋa í sãa ikɔ minji.
7 Zaka bɛi í so araɛ lele í wɛɛ do inɔ didɔ̃ si amani
nlaɛ, iŋɛ mɔ i nyisiɛ ijuukpã do inɔ ku fɔ zaka bɛɛbɛ
ŋa. Wa ni si idɔɛ, ǹ wa n buba bɛi amanlu, n kù jɛ
jaaɔ̃. Bɛɛbɛ mɔi n kaa n yɛ inɔ ku fɔ pai.
8 Na nŋu, bɔ̃nɛ ikã ikã á baa si ajɔ akã. Bɔ̃nɛ ŋau
wee, bɔ̃ɔ do inɔ kufɔi iku do ari. Nŋu takaɛ á joi mam
mam, domi Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ iyi í kiitiɛ í jɛ ilu gbugbã.

9 Amanlui andunya ŋa iyi à ce daa nkpɔ nkpɔ do
abo à ce sakarau fei nɔ à kpɛ̃ amani nlaɛu, aa na a
kpata, aa cã buubuu na iriɛ si waati iyi aa yɛ cuai
ina iyi wa joou.
10 Aa leekĩ a jĩòɛ si na iyi í jɔ̀ à waa ce njoi ijuukpã
iyi í baa, nɔ aa ni, waiyooi, waiyooi, Babilɔni ilu nla
ilu gbugbã, si isɔ akãi kiiti í jɛɛ.

11 Woo nya sĩai andunya ŋa aa kpata do inɔ ku fɔ
na iriɛ, si na iyi í jɔ̀ inɛ gɔ kù waa ra iwò nŋa má
12 iyi í jɛ wura do isɔ fũfũ, do kuta jiida ku nɛ fia
ŋa, do lɛgɛ fũfũ ŋa, do acɔ fũfũ kú nɛ fia gɔ do acɔ
iyi í jɛ ti ilaalu do acɔ iyi à ya ceò maǹgò bɔnsuɛ do
acɔ nkpa jiida. Inɛ gɔ kù waa ra jĩi ku nɛ inunu jiida
ilu fia má, do dimii mii ikã ikã iyi à ce do inyii jua
walakɔ do jĩi jiida wala do isɔ nkpa wala do isɔ wala
do kuta fũfũ.
13 A kù waa ra fufui anyii jĩi iyi à ya kpe kanɛli,
do nyaui ayɛ do tulare do ikpo ku dɔ̃ inunu iyi à ya
kpe miru do ikpo dimi mmu gɔ má, do vɛ̃ɛ do ikpo
do iyafũ do bilee, do kɛtɛ ŋa do angudã ŋa, do acĩ do
sarɛti nŋa ŋa, do aru ŋa.

14 Nɔ woo nya sĩa ŋau à sɔ̃ iluu à ni, mii jiida iyi ì
bi ku jɛ titɛɛ fei wo í lɔɛ, nɔ amaniɛ do mii ku sĩaɛ fei
í nyɔɛ, amanɛ kaa yɔɔ má pai.
15 Woo nya sĩa ŋau, aŋa iyi à ce fia do saabui iluu
aa leekĩ ku jĩ, aa maa kpata, a maa weewea na njoi
ijuukpã iyi í baau,
16 aa maa ni, waiyooi, irei ì gbɔ bɔ̃nɛ iyi í ba ilu
nlau ihɛ̃. Iluu í tako í yɛi bɛi abo iyi í ya we acɔ fũfũ
ku nɛ fia gɔ, do acɔ nkpa jiida do acɔ iyi í jɛ ti ilaalu,
nɔ í ya dasi wura si araɛ do kuta jiida ku nɛ fia ŋa,
do lɛgɛ fũfũ ŋa.
17 Nɔ si isɔ akã amaniɛ fei í ce nfe.
Woo mu akɔi inyi ŋau fei do woo ce icɛɛ ŋa do inɛ
ŋa iyi à wa inɔ akɔi inyi ŋau fei hee do inɛ ŋa iyi à
waa ba ijɛ si inyi dũdũu, à leekĩ à jĩòɛ,
18 à waa dɔ̃ anu iyi à yɛ cuai kujoi iluu à waa ni,
ilu nla gɔ kù wɛɛ bɛi iluu ihɛ̃ má.
19 À waa kosi iri nŋa sãa à waa nyisiò inɔ ku fɔ nŋa.
À waa kpata à dɔ̃ anu à waa ni, waiyooi, irei ì gbɔ
bɔ̃nɛ iyi í ba ilu nlau ihɛ̃. Do saabui amaniɛi ilu akɔi
inyi ŋa fei à ceò fia. Nɔ si isɔ akã, fei ndɛɛ í kpɔò
bomma.
20 Iŋɛ inɛi lele ŋa, i jɔ̀ inɔ nŋɛ ku dɔ̃. Iŋɛ woo dasi
naanɛ ŋa mɔ do woo bɛ ŋa do walii ŋa, i jɔ̀ inɔ nŋɛ
ku dɔ̃, si na iyi í jɔ̀ Ilaaɔ̃ í kiiti iluu í sã nŋɛ gbese.
21 Ŋɔi amaleka ilu gbugbã gɔ í so kuta nla bɛi alɔ gɔ
í nyɔɔ si inyi dũdũu í ni, bɛɛbɛ mɔi aa kɛkɛ Babilɔni
ilu nlau do gbugbã nɔ a kaa yɔɔ má pai.
22 A kaa gbɔ anu ku dɔ̃i mɔɔlɔ má bi titɛɛ do woo
kɔ̃ iri ŋau do gaasia ŋau do woo fã kãakãakĩ ŋau. A
kaa ba woo ce icɛi awɔ dimi ikã ikã má, a kaa gbɔ
ibai alɔ iyi wa lɔlɔ má.

23 A kaa yɛ inya kumái fitila bɛ má, a kaa nɔ a gbɔ
gɛlɛi abo titõ do mɔkɔ titõ. Woo nya sĩaɛ ŋai à nɛ
gbugbã à re wo si andunyau ihẽ fei, nɔ ì dĩ ijui inɛi
ilɛu ihẽ fei do dobu dobuɛ.
24 À nyisi ilui Babilɔni ijuukpã si na iyi í jɔ̀ à yɛ siɛ
njɛi walii ŋa do ti woo dasi naanɛ ŋa do njɛi inɛ ŋa
iyi à kpa si andunyau ihẽ fei.

19

1 Si anyii nŋu, ǹ gbɔ ide ku fɔ gɔ bɛi anu ku dõi
zamaa ikpa lelei Aõ í ni, ka saabu Ilaaõ Lafẽɛ nwa,
nŋui í faaba wa, í nɔ í nɛ amboe do gbugbã.
2 Kiitiɛ í jɛ ntɔ, nɔ í tɛ, domi í kiiti abo à ce sakara
iyi í bɛjɛ andunya fei do daa bututuɛ, nɔ í nyisiɛ bõnɛ
si na iyi í jɔ̀ í nikã njɛi woo ce icɛɛ ŋa.
3 Nɔ à dõ anu má à waa ni, ka saabu Ilaaõ Lafẽɛ
nwa. Cuai ilu nlau á maa bɔ lelei hee do ajɔ fei.
4 Ŋɔi inɛ ngbo kɔnfia do mɛɛ ŋau do ilu hunde mɛɛ
ŋau à sɛɛbata si wajui Ilaaõ, nŋu iyi wa buba si kitãi
bommau à tɔɔɛ à waa ni, ami, ka saabu Ilaaõ Lafẽɛ
nwa.

Jingaui abɔdõi Angudãu

5 Waati bɛɛbɛi à gbɔ ide ku fɔ gɔ hai ikpa bi kitãi
bommau í ni, i saabu Ilaaõ Lafẽɛ nwa, iŋɛ woo ce
icɛɛ ŋa fei, iŋɛ iyi ì waa ce njoɛ, keekeò nla.
6 Nɔ ǹ gbɔ ide ku fɔ gɔ bɛi imui zamaa. Aa ni bɛi
iri cuui inyi nla gɔi walakɔ bɛi kulai ijĩ. Ide ku fɔu í
ni, ka saabu Ilaaõ, domi Ilaaõ Lafẽɛ nwa ilu gbugbã
fei í jɛ bomma.
7 I jɔ̀ ka nyaanyi, ka wɛɛò inɔ didõ. I jɔ̀ ka saabu
amboeɛ domi abɔdõi Angudãu í to wa, mudẽɛu
takaɛ mɔ í tã sɔɔlu.

8 À jɔ̀ í dasi nyau fũfũ wau wau ku nɛ bɛɛrɛ iyi í má. Nyau ku nɛ bɛɛrɛui í jɛ kookoosu jiidai woo dasi naanɛ ŋa.

9 Ŋɔi amalekau í sɔ̃m í ni, kɔ iyi ihɛ̃. Ilu inɔ didɔ̃ ŋai inɛ ŋa iyi à kpe ku jɛ bi ku ce abɔdɔ̃i Angudãu. Nɔ í sɔ̃m má í ni, ideu ide ku fɔi Ilaaɔ̃ takaɛi.

10 Ŋɔi ǹ sɛɛbata ku ba n tɔɔɛ, amma í ni, maà ce bɛɛbɛ. Amu mɔ woo ce icɛi bɛi awɔ do bɛi kpaasiɛ ŋa iyi à waa mu ide ntɔ iyi Jesu í nyisi wau. Tɔɔ Ilaaɔ̃.

Ide ntɔ iyi Jesu í nyisi wau nŋui í jɛ icui idei walii fei.

Masa ilu acĩ fũfũ

11 Si anyii nŋu, ǹ yɛ lelei Aɔ̃ í cĩ nɔ acĩ fũfũ gɔ í faata wa. Inɛ iyi wa gũui à ya kpe ilu naanɛ do ilu ntɔ. Si ntɔi í ya kiiti, bɛɛbɛ mɔi í ya ceò igũ.

12 Ijuɛ í yɛi bɛi amɛi ina, nɔ wa dasi fulai bomma nkpɔ si iriɛ. Nɔ à kɔ iri gɔ siɛ iyi inɛ gɔ kù mà bii kù jɛ nŋu akã.

13 Wa dasi ibɔ gɔ iyi à mù do njɛ. Iriɛi Idei Ilaaɔ̃.

14 Woo ce igũi lele ŋa à gũ acĩ fũfũ ŋa à waa tooɛ nɔ à waa dasi jaaɛ fũfũ ku nɛ bɛɛrɛ iyi í má wau wau.

15 Taakuba didɔ̃ gɔ wa fita wa hai si gɛlɛɛ iyi á jɛò dimii andunya ŋa igũ. Si anyiɛ nɔ ku gbã ŋa do goloi isɔ nɔ ku fɔ̃ inyii isoi jĩi ndii rezɛ̃ɛ. Iyi bɛ wa nyisi idɔɔkɔ̃ nlai Ilaaɔ̃ ilu gbugbã fei iyi á naa si inɛi andunya ŋa.

16 Si ibɔɛ do si itãɛ à kɔ iriɛ à ni, Amanlui amanlu ŋa do Lafɛ̃ɛi lafɛ̃ɛ ŋa.

17 Nɔ ǹ yɛ amaleka gɔ ma wa leekĩ si inunu. Nɔ í dɔ̃ anu wa kpe yɛi ŋa iyi à waa fo hee lelei Aɔ̃ fei wa ni, i naa i tɔtɔɔ i jɛ jingau nlai Ilaaɔ̃ ŋa.

18 I naa i jɛ iŋai arai ilaalu ŋa do ti inɛ ngboi sooge
ŋa do ti woo ce igũ ŋa, do ti acĩ ŋa do masa nŋa ŋa,
do iŋai inɛ fei, hai aru hee do inɛ ŋa iyi à nɛ ara nŋa,
keekeò nla.
19 Ŋɔi ǹ yɛ iŋai sakou do amanlui andunya ŋa do
woo ce igũ nŋa ŋa, aŋa fei à tɔtɔɔ ku ba a ce igũ do
inɛ iyi wa gũ acĩu do woo ce igũɛ ŋa.
20 Ŋɔi masau do woo ce igũɛ ŋa à mu iŋai sakou do
walii ilu ibou ajɔ, nŋu iyi wa ce dobu dobu si wajui
iŋai sakou wo. Do dobu dobuui í dĩ ijui inɛ ŋa iyi à
tako à nɛ nyindai iŋai sakou nɔ à tɔɔ mii iyi à gbeu.
À sɔsi aŋa minji fei si ina nla iyi wa jo do fainwitau
njaawɛ.
21 Nɔ masau í kpa woo ce igũ nŋa ŋa do taakuba
iyi wa fita wa hai si gɛlɛɛ. Nɔ yɛi fei í jɛ iŋa nŋa í yo.

20

Adɔ̃ dubu

1 Si anyii nŋu, ǹ yɛ amaleka gɔ má wa kita wa hai
lelei Aɔ̃, wa mu kileei isa hai nɛ kɔɔu do sesee nla
gɔ.
2 Ŋɔi í bata akandama, njo iyi í wɛɛ hai tako tako,
iyi í jɛ mbirisi do Seetam, nɔ í dũu do seseeu hee
adɔ̃ dubu.
3 Nɔ í tale siɛ inɔ isa nlau í sɔkɔ siɛ nɔ í ce nyinda
ku ba ku maà dĩ ijui dimii inɛi andunya ŋa má hee
adɔ̃ dubuu koo tãò. Si anyiɛ à nɛ a cũu nɔ a fũu si
waati keeke má.
4 Ŋɔi ǹ yɛ kitãi bomma gɔ ŋa nɔ inɛ ŋa à waa buba
si. À na inɛ ŋa iyi à waa buba si ŋau yiiko a kiiti inɛ
ŋa. Nɔ ǹ yɛ inɛ ŋa iyi à bu iri nŋa na idei Ilaaɔ̃ do si
na iyi í jɔ̀ à jɛ sɛɛdai Jesu. Aŋai a kù tɔɔ iŋai sakou
hee má jɛ mii iyi à gbeu, nɔ a kù jɛ aŋa a nɛ nyindaɛ

si ikpo nŋa wala si awɔ nŋa. À dede hai si balɛ nɔ à
jɛ bomma do Kirisi ajɔ adɔ̃ dubu.
5 Iyi bɛi í jɛ kudede sintei iku ŋa. Amma iku ŋa
iyi à gbe a kù dede hai si balɛ, í gbe hee adɔ̃ dubuu
koo kɔ̃ò.
6 Ilu inɔ didɔ̃ ŋai inɛ ŋa iyi à wa si kudede sinteu.
Aŋai à nya ikã na irii Ilaaɔ̃. Iku minjisiau kù nɛ
gbugbã si ŋa má, amma aa maa jɛ woo weei Ilaaɔ̃ ŋa
do ti Kirisi, nɔ aa jɛ bomma do nŋu adɔ̃ dubu.

À jɛ Seetam igũ

7 Bii adɔ̃ dubuu í kɔ̃ aa jɔ̀ Seetam hai si piisɔ̃ɔɛ.
8 Nɔ á fita koo dĩ ijui dimii inɛi andunya ŋa fei,
waatɔ Gɔgu do Magɔgu *, nɔ ku tɔtɔɔ ŋa a ce igũ. Aa
kpɔ bɛi sãai acĩi ido.
9 Aŋai à dede wa hai ilɛ fei à naa à kaako gbodoi
woo dasi naanɛ ŋa do ilu iyi Ilaaɔ̃ í biu. Amma ina í
naa hai lele, nɔ aŋa fei à jo.
10 Ŋɔi à so Seetam, nŋu iyi í dĩ ijui inɛ ŋau, à sɔsi
ina nla iyi wa jo do fainwitau, tengi bii à dasi iŋai
sakou do walii ilu ibou wo. Bɛi aa yɛ ijuukpã nla
nla dasãò idũ hee do ajɔ fei.

Kiitii ankãanyi

11 Si anyii nŋu, ŋɔi ṅ yɛ kitãi bomma nla fũfũ gɔ
do inɛ iyi wa buba si antaɛ. Nɔ ilɛ do lele à sa hai
wajuɛ, nɔ a kù yɛ gɔgɔ nŋa gɔ má.
12 Ŋɔi ṅ yɛ iku ŋa, keekeò nla, à waa leekĩ si wajui
kitãi bommau. Nɔ à cĩ tia ŋa do tia gɔ iyi à ya ni tiai
kuwɛɛ. À kiiti iku ŋa si bɛi kookoosu nŋa iyi à kɔ si
tia ŋau í to.

---

* **20:8** Gɔgu do Magɔgu Ezekiɛli 38 do 39 í fɔ idei Gɔgu do Magɔgu. Si afeu bɛ, Gɔguu ilaalui, Magɔgu mɔ ilɛɛi.

13 Waati bɛɛbɛi tenku í sindo iku ŋa iyi à wa inɔɛ
wa, nɔ iku do bi ku wai iku ŋa à sindo iku nŋa ŋa iyi
à waa mu wo. Aŋa fei à baa si kuwɛɛ nɔ à kiiti ŋa si
bɛi kookoosu nŋa í to.
14 Ŋɔi à so iku do bi ku wai iku ŋau à dasi ina nlau.
Ina nlaui í jɛ iku minjisia.
15 Inɛ baa yooma iyi a kù kɔ iriɛ si tiai kuwɛɛu à
soo à dasi ina nlau.

21

Lele titɔ̃ do ilɛ titɔ̃

1 Si anyii nŋu, ǹ yɛ lele titɔ̃ do ilɛ titɔ̃. Lele nwo do
ilɛ nwo ŋau a kù wɛɛ má. Tenku mɔ kù wɛɛ má.
2 Nɔ ǹ yɛ ilu kumá iyi í jɛ Zeruzalɛmu titɔ̃ í kita wa
hai lelei Aɔ̃. Í tã sɔɔlu bɛi abo titɔ̃ iyi wa bɔ mɔkɔɛ ku
ko.
3 Nɔ ǹ gbɔ ide ku fɔ nla gɔ hai bi kitãi bommau í
ni, nsɛi bi kuwai Ilaaɔ̃ í wɛɛ do amanɛ ŋa. Ilaaɔ̃ á maa
wɛɛ do aŋa, nɔ aa jɛ inɛɛ ŋa. Ilaaɔ̃ takaɛ á wa si anini
nŋa.
4 Á gbã cikãaju nŋa ŋa fei. Iku do inɔ ku fɔɛ do
kukpata do ara ku ro kaa wɛɛ má, domi mii ndii
tako ŋau fei í lɔ.
5 Waati bɛɛbɛi inɛ iyi wa buba si kitãi bommau í
ni, wee ǹ ce mii fei titɔ̃. Nɔ í sɔ̃m í ni, kɔ iyi ihɛ̃ domi
idem ide ntɔi, nɔ í nɛ naanɛ.
6 Nɔ í sɔ̃m má í ni, fei ndɛɛ í tã. Inɛ kãma kù takom
nɔ inɛ kãma kaa naa do anyim. Amui ǹ jɛ sintei mii
fei do iri ku kpaɛ. Inɛ iyi agbɛ wa kpa fei an jɔ̀ ku mɔ
inyii isɔ̃ hai nɛ fia ku sã. Nɔ inɛ iyi í mɔ inyiu fei á
maa wɛɛi.
7 Inɛ iyi í jɛ igũ aa naa mii ŋau bɛ, nɔ an jɛ Ilaaɔ̃
Baabaɛ, nɔ nŋu mɔ ku jɛ amam.

8 Amma inɛ ŋa iyi à mɔngɔ do hai dasi naanɛ ŋa do
woo ce laalɔ ŋa do woo kpa inɛ ŋa do woo ce sakara
ŋa, do woo ce dobu dobu ŋa do woo tɔɔ iwɛ̃ ŋa do
woo sɔ ibo ŋa fei aa ba ikpɛ̃ nŋa si ina nla iyi wa jo
do fainwitau. Iyi bɛi í jɛ iku minjisiau.

Zeruzalɛmu titõ

9 Ŋɔi amaleka mɛɛje ŋa iyi à tako à waa mu fata
mɛɛje ŋa si bii bõnɛ mɛɛje í wa siu, inɛ akã nŋa í naa
í sõm í ni, naa wa n nyisiɛ abo titõ iyi Angudãu í so.

10 Hundei Ilaaõ í ŋaa sim nɔ amalekau í bɔòm si
antai iri kuta nla gɔ. Í nyisim Zeruzalɛmu, ilu kumá
iyi wa kita wa hai lelei Aõu.

11 Wa daana do amboei Ilaaõ bɛi kuta kusĩa jiida
ku nɛ fia gɔ iyi à ya kpe zasipu, iyi í má bɛi digi.

12 Nɔ bindi nla ku gboka gɔ í kaakoɛ. Í nɛ andɛ
maateeji, nɔ amaleka maateeji gɔ ŋa à waa degbe
andɛ koofa ŋau. Si andɛ koofa ŋaui à kɔ irii dimi
maateejii inɛi Izirɛli ŋau.

13 Gonta mɛɛi bindiu fei í nɛ andɛ mɛɛta mɛɛta.
Andɛ mɛɛta í wa ikpa nunui alɛ, mɛɛta mɔ í wa ikpa
nunui daakɔ, nɔ mɛɛta mɛɛta í wa cingaa do cingaa.

14 À nyɔ icui bindii iluui do kuta maateeji. Si
antaɛi à kɔ irii woo bɛ maateejii Angudãu.

15 Amaleka iyi wa bam ide ku fɔu, wa mu goloi
wura iyi í jɛ mii ku wã ku ba ku wãò iluu do koofaɛ
ŋa do bindiɛ.

16 Gontai iluu fei wa mungai, kucĩɛ do kusɔɛ fei
akãi. Amalekau í wãa do golo ku wãɛ. Nɔ kusɔɛ í ce
dubu maateeji (12.000) si yaasei ilɛ ku wã *. Bɛɛbɛ
mɔi kucĩɛ do kugbokaɛ.

---

* **21:16** dubu maateeji si yaasei ilɛ ku wã Lambau í nɛ yaase gɔ. Kusɔɛ í to kilo dubu minji do cĩɔ minji (2.200).

17 Amalekau í wã bindiu nɔ sisimaɛ í ce agbãawɔ
cĩɔ do ciiji do mɛɛ (144). Í wãa do yaase bɛi amanɛ
ŋa mɔ à ya ce.
18 À ma bindiui do dimii kuta ku nɛ fia gɔ iyi à ya
kpe zasipu nɔ à ma iluu takaɛi do wura alala iyi í má
bɛi digi.
19 À nyɔ icui bindiui à ce boodaɛ do kuta kusĩa ku
nɛ fia gɔ ŋa dimi ikã ikã, í nɛ ila ikã ikã. Kuta sinteui
à ya kpe zasipu, minjisiaɛ mɔ safira, mɛɛtasiaɛ agati,
mɛɛsiaɛ emɛrodu,
20 miusiaɛ saadonisi, mɛɛfasiaɛ saadɔni,
mɛɛjesiaɛ kisoliti, mɛɛjɔsiaɛ berili, mɛɛsãsiaɛ
topazi, mɛɛwasiaɛ kisopazi, maatakãsiaɛ zasɛnti,
maateejisiaɛ amɛtisi.
21 Nɔ à ce gamboi lɛgɛ maateeji. Gambo akã fei à
cooi do lɛgɛ fũfũ akã ku nɛ fia. Nɔ à ce kpãai iluu do
wura alala iyi í má bɛi digi.

22 N kù yɛ bi kuwai Ilaaõ si iluu si na iyi í jɔ̀ Aõ
Lafɛ̃ɛ ilu gbugbã fei do Angudãu, à wai bii fei.
23 Iluu kù nɛ bukaatai inunu walakɔ cukpa iyi á
máa inya, domi amboei Ilaaõ wa má inya siɛ, nɔ
Angudãu í jɛ fitilaɛ.
24 Dimii ilɛ fei á maa nɛ si inya kumáɛ, nɔ amanlui
ilɛ ŋa fei aa naaò amani nŋa wa bɛ.
25 Koofai iluu á maa cĩi waati kãma fei, domi idũ
kaa dũ bɛ má pai.
26 Aa naaò amanii ilɛ fei wa do bɛɛrɛɛ si iluu.
27 Amma mii riisi kãma kaa lɔ bɛ. Bɛɛbɛ mɔi inɛ iyi
wa ce laalɔ do woo sɔ ibo a kaa lɔ bɛ pai. Inɛ ŋa iyi aa
lɔ bɛ, aŋai à jɛ inɛ ŋa iyi à kɔ iri nŋa si tiai Angudãu
iyi í jɛ tiai kuwɛɛ.

22

1 Si anyii nŋu, amalekau í nyisim inyii ido iyi í ya
na inɛ ŋa kuwɛɛ. Inyiu wa daana bɛi digi nɔ wa cã
wa hai si kitãi bommai Ilaaɔ̃ do Angudãu.
2 Wa cã si aninii kpãai iluu. Jɨi ndii kuwɛɛ wa
leekɨ si ice do icei idou. Í ya so tuuba maateeji si
adɔ̃ akã, gbakã akã si cukpa baa yooma fei. À ya ce
iwɔ do wuai jɨi nɔu a faabaò dimii andunya fei.
3 Ilaaɔ̃ kaa ceekpe inɛ gɔ má.
Kitãi bommai Ilaaɔ̃ do ti Angudãu í wa bɛ, nɔ woo
ce icɛi Ilaaɔ̃ ŋau aa maa tɔɔɛ.
4 Aa yɛ wajuɛ, nɔ á kɔ iriɛ si ikpo nŋa.
5 Idũ kaa ya dũ bɛ. A kaa nɛ bukaatai inya kumái
fitila walakɔ ti inunu, domi Aɔ̃ Lafɛ̃ɛi í jɛ inya kumá
nŋa. Aa nɔ a jɛ bomma hee do ajɔ fei.

Kubaai Jesu

6 Ŋɔi amalekau í sɔ̃m í ni, ideu ihɛ̃ ide ntɔi, í nɔ
í nɛ naanɛ. Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ, nŋu iyi í gbã walii ŋau, í bɛ
amalekaɛ wa bi woo ce icɛɛ ŋa ku sɔ̃ ŋa mii iyi á ce
bii í kɔ̃ɔsi.
7 Ŋɔi Jesu í ni, wee, an nyi wa kaa kpɛ. Ilu inɔ didɔ̃i
inɛ iyi wa jirima ide iyi à ce waliiɛ si tiau ihɛ̃.
8 Amu Zãa ǹ gbɔ ideu ihɛ̃, nɔ ǹ yɛ mii ŋau. Iyi ǹ
gbɔɔ nɔ ǹ yɔɔ ǹ tã, ŋɔi ǹ sɛɛbata si wajui amaleka iyi
í nyisim fei ndɛɛu ku ba n tɔɔɛ.
9 Amma í sɔ̃m í ni, maà ce bɛɛbɛ. Amu mɔ woo ce
icɛi bɛi awɔ do bɛi walii kpaasiɛ ŋa do bɛi inɛ ŋa iyi
à waa jirima idei tiau ihɛ̃ fei. Tɔɔ Ilaaɔ̃.
10 Ŋɔi í ni má, maà ti i singaa inɛ ŋa idei walii iyi
à kɔ si tiau ihɛ̃ domi waati í maai wa ku ce.
11 Inɛ iyi wa ce laalɔ ku hanya ku maa ce laalɔɛ,
inɛ mɔ iyi wa ce daa sãmi ku hanya ku maa ce daa

sãmiɛ. Inɛ mɔ iyi wa ce jiida ku hanya ku maa ce jiidaɛ, inɛ mɔ iyi í jɛ inɛ kuma ku jɔ̀ ku má ku maa koo.
12 Jesu í ni, wee n kaa n kpɛtɛ n nyi wa. An naaò riba wa n sãaò inɛ fei si bɛi icɛɛ í to.
13 Amui ṅ jɛ iriò isɛ. Inɛ kãma kù takom nɔ inɛ kãma kaa naa do anyim. Amui ṅ jɛ sintei mii fei do iri ku kpaɛ.
14 Ilu inɔ didõ ŋai inɛ ŋa iyi kuwɛɛ nŋa í má bɛi nyau iyi à fɔ sãa sãa, ku ba a ba kpãa a jɛ isoi j̈ii ndii kuwɛɛu nɔ a lɔ inɔ iluu hai do andɛɛ.
15 Amma woo ce laalɔ ŋa anyii iluui aa wa do woo ce dobu dobu ŋa do woo ce sakara ŋa do woo kpa inɛ ŋa do woo tɔɔ iwẽ ŋa do inɛ ŋa iyi à bi ibo nɔ à ya maa sɔ ibou fei.
16 Amu Jesu, amui ṅ bɛ nŋɛ amalekam wa ku sõ igbɛi inɛm ŋa fei ideu ihẽ. Amui ṅ jɛ tɔkui Davidi, nɔ ṅ jɛ andaiyai amɛɛjuuma iyi wa má inya.
17 Hundei Ilaaõ do abo titõ à fɔ à waa ni, naa wa, Lafẽɛ Jesu.
Inɛ iyi wa gbɔ ideu fei nŋu mɔ ku ni ku naa wa.
Inɛ iyi agbɛ wa kpa ku naa wa, inɛ mɔ iyi í bi inyi iyi í ya na inɛ ŋa kuwɛɛ ku naa ku gba, kù nɛ ku sã.

Iri ku kpai ide

18 Amu Zãa, ide iyi ṅ wa n sõ inɛ baa yooma iyi wa gbɔ idei tiai waliiu ihẽ wee, bii inɛ gɔ í kõɔsi ide gɔ si antai iyi à kɔ si tiau ihẽ, Ilaaõ á kõɔsi ijuukpãi lafẽɛ do bõnɛ ŋa iyi à kɔ si tiau.
19 Bɛɛbɛ mɔi inɛ iyi í kaye ide gɔ hai si tiai idei waliiu ihẽ, Ilaaõ á kò lafẽɛ ikpẽi isoi j̈ii ndii kuwɛɛ do ilu kumá iyi à sisi yaaseɛ si tiau ihẽ.
20 Jesu, nŋu iyi í fɔ ideu ihẽ fei í jilɔɔ do naanɛ, í ni, bɛɛbɛi an nyi wa kaa kpɛ.

Nɔ amu Zãa ɲ̀ jɛ ɲ̀ ni, ami, naa wa Lafɛ̃ɛ Jesu.
21 Didɔ̃i Lafɛ̃ɛ Jesu ku wɛɛ do inɛɛ ŋa fei. Ami.

Akabuu Titɔ̃i Idei Ilaaɔ
Monkole New Testament

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titɔ̃i Idei Ilaaɔ

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282